

Nepriklausoma

Lietuva

This paper was mailed
Tuesday, February 14, 1995

• LITUANIE INDÉPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA •

Nr. 4. (55-ieji metai) 1995 m. VASARIO-FEBUARY 14 d. * DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS * 7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C4 • Tel: 366-6220 • \$1.-

77-OJI SUKAKTIS

Taip atrodė Lietuvos Respublikos pašto ženklas su VASARIO 16-tosios Nepriklausomybės Akto signatarų atvaizdais 1938 m. Tuomet Akta pasirašė 20 signatarų. Nuotr: Romualdo Kisieliaus

IVYKIŲ APŽVALGA B.N.

RUSIOJE, PARYŽIUIE, NEW YORKE...MEDIA APIE ČEČENIJĄ

Žymusis rašytojas Aleksander Solženycinas, neseniai sugrįžęs iš priverstinio egzilio į demokratinę Rusiją, TV transliuotame pokalbyje Maskvoje pareiškė, kad Rusija turi suteikti Čečėnijai nepriklausomybę (kuriai ji buvo paskelbusi 1991 m.). Anot jo, tai būtų vienintelis kelias, kad ši respublika pati panorėtų grįžti į Rusijos globą.

Mirusio Žmogaus Teisių kovotojo, Nobelio premijos laureato Abdrej Sacharov'o žmona Jelena Boner parašė laišką prez. B. Jelcin'ui, kuriame rašo: "Kreipiuosi į Jus šiomis tragiškomis valandomis...Paskutinių mėnesių, savaitių ir valandų politika yra neleistina jokiai teisei valstybei... Jeigu jūs, kaip vyriausias karo pajėgų vadas įsakysite bombarduoti Čečėniją, tai nebegalėsite būti prezidentu". Prancūzijos laikraštis "LE MONDE", atspausdinęs tas žinias, padaro išvadą: "...Jie (čečėnai) aišku, neatrims smarkaus Raudonosios Armijos įpėdinės puolimo. Liks nebent Afganistano laisvės kovotojų kelias".

Zbignevas Brzezinski's, buvęs JAV valstybinio saugumo patarėjas esant prezidentu Jimmy Carter'ui ir ne kartą kalbėjęs Baltijos valstybių nepriklausomybių atkūrimo dienomis 1991 m. įvairiose pasaulinėse TV laidose, š.m.sausio mėn. viduryje NEW YORK POST laikraštyje paskelbė straipsnį HOW WASHINGTON AIDS MOSCOW IN CHECKMATE. Ten jis sako: "...Čečėnija gali tapti Amerikos moralinės reputacijos kapu. Nuo pat susikūrimo Amerika labiau už viską remė laisvę ir žmogaus teises. Pasaulis žinojo, kad Amerika, net ir negalėdama tiesioginiai pagelbėti, bent jau palaikė kitų laisvės siekius... Tačiau šiandien, kai bejėgiai čečėnai yra daužomi į šipulius už tai, kad išdrįso siekti nepriklausomybės, Amerika yra ne tik abejinga, bet oficialiai jai prisijungiant prie agresorių, ir šmeižiant aukas, buvo (netiesioginiai) pateisinta agresija. Taip dar nėra niekada atsitikę per visą Amerikos gyvavimo istoriją. Tai yra ne tik neteisinga, bet ir neprotinga realios politikos požiūriu.

JAV Valstybės Departamento ir Baltųjų Rūmų linija pagrįdė sutampa su oficialiąja Rusijos versija. Pagal ją, - įstatymas ir tvarka privalo būti atstatyti, ir Rusija turi būti išsaugoma. (Tai vis kartojama Rusijos frazė - kad Rusija turi būti išsaugoma; bet Čečėnija nėra nesusapnavo pulti Rusiją, ir Čečėnija - tai ne Rusija...Red.). Z.Brzezinski's toliau primena, kaip Rusija mėgino destabilizuoti padėtį Čečėnijoje, nusamdydama plėšikus ir užsimaskavusius rusus, bet tuo nepavyko čečėnų suklaidinti. Pirminė kaip Kremlius vykdė genocidą prieš 50 metų ir kaip ilgai čečėnai kovojo su carais už savo nepriklausomybę.

"Amerikos draugai Europoje ryžtasi kalbėti. Švedijos Užsienio Reikalų ministeris pasakė: "Tai, kas vyksta Čečėnijoje, yra nepriimtina". Vokietijos Užsienio Ministeris taipgi apgailestavo Rusijos akcijos neproporcingą išsiplėtimą, o kanclerio Helmut Kohl'io užsienio politikos ekspertas pasmerkė Rusijos Žmogaus Teisių pažeidimus Čečėnijoje ir įspėjo, kad Rusija gali sulaužyti savo ryšius su Vakarais. Išreiškė susirūpinimą ir Ukraina. Tylėdama, JAV Administracija daro gedą Amerikai".

Jelena Boner paskutiniu metu pareiškė, kad JAV vyriausybė turėtų sustabdyti pagalbą Rusijai, nes Čečėnija tebeinaikina.

Visa tai, ir dar daugiau patiektų pareiškimų nieko nepadėjo. O čečėnai traukiasi į kalnus...

ŽUVO ČEČENIJOS PREZIDENTO SŪNUS

Nuo sunkių sužeidimų, patirtų kautynėse, mirė Čečėnijos prezidento Džocharo Dudajev'o vyresnysis sūnus Avluras.

Vakarų vyriausybės nepareimė Boriso Jelcin'o, kaip Rusijos demokratinio vadovo bei reformininko, nes tam būtų reikėję jį laiku tvirtai perspėti ir sulaukyti nuo smurto veiksmų prieš Čečėniją, - pareiškė prof. V. Landsbergis. Šiose eilutėse, be diplomatiško priekaišto Vakarams, slypi ir labai skaudus visai Lietuvai nusivylimas Rusijos prezidentu. Prieš ketverius metus ryžtingi B.Jelcino veiksmai buvo tam tikra nepriklausomos Lietuvos politikos garantija. Šiandien Maskva trankosi kruvinu militariniu kumščiu ir svaidsi šmeižtais, neapykanta, grasinimais ne tik Čečėnijai, bet ir Baltijos kraštams.

Į Čečėnijos tragediją negalima ramiai žvelgti ir nieko neveikti. Kartais atrodo, kad ir Vakarų diplomatiško skriaudų ir netiesos nematomo marška jau praplyšo, bet to nepakanka. Lietuvos Parlamento pastangų taip pat nepakanka, nes "po tokių žmogaus teisės pažeidimų ir nusikaltimų žmoniškumui Čečėnijos buvimas Rusijos sudėtyje bet kokia forma tampa neįmanomas, nes už žmogaus teisių pažeidimus niekas neatsakys, teisės bus pažeidinėjamos ir toliau, ciniškai meluojant bei klaidinant pasaulio visuomenę, kaip tai daroma šiuo metu, ir bus keršijama už nepaklusumą", - taip rašo nepailstantis

Lietuvos Respublikos Seimo žadintojas, nuoseklus kovotojas dėl žmogaus teisių ir tautų apsisprendimo teisės įgyvendinimo, Seimo narys A. Endriukaitis. Savo laišką jis adresavo Norvegijos Karalystės Stortingui Karalystės Ministrui Pirmininkei Gro Harlem Brundtland.

Iš visos Lietuvos plaukia lapai su parašais, reikalaujanciais nutraukti Rusijos karinę agresiją ir raginančiais pripažinti Čečėnijos Respubliką de jure.

Edmundas Simanaitis (Iš TREMTIS, nr. 3, 1995 m.)

ŽIAURIOS GAMTOS NELAIMES EUROPOJE

Per paskutinį šimtmetį nėra buvę tokio potvynio, kuris būtų taip nusiaubęs Europą. Upės patvino dėl atšilusio nežemiško oro, tirpstant Alpių siegynams, ir prisidedant liūtimis. Nukentėjo Prancūzija, Vokietija, Belgija, o dar vis neatslūgstant vandenims, ypatinga grėsmė palietė Oandiją. Rytinėje ir centrinėje dalyje užtvankos nebeatlaiko potvynio, kaimai ir ūkiniai plotai yra pavirę į ištūstėjusius, permirkusius plotus ir gyventojams buvo įsakyta išvykti. Visoje valstybėje keliai tapo užkloti automobilių, sunkvežimių, traktorių ir dviračių karavanais. Apie 1/4 milijono žmonių ieško prieglobsčio aukščiau esančiuose pastatuose.

Olandijos Finansų ministerijos pareiškimu, jeigu dar keletą dienų išsilaikys potvyniai, tai bus padaryta visai valstybės užtvankų sistemai dideli nuostoliai, kurie gali pasiekti iki 46 milijonų dolerių sumą.

SUNKIOS DIENOS WALENSAI

Lenkijos prez. L.Walensa 1980 m. iškėlė "Solidarnosc" judėjimą į pagrindinę jėgą, padėjusią atsipalaiduoti nuo Sovietų Sąjungos. Dabar jis įsivelia į sunkumus dėl įvairių senųjų komunistinių frakcijų koalicijos parlamente. Jos gudriai pasinaudoja daugiausia 1990 drąsiai pravestomis ekonominėmis reformomis ir bando pravesti spaudos suvaržymus ir gynybos ministeriu paskirti ne vakarietiškos krypties asmenį. Kol kas, naudodamasis savo prezidentine galia, prez. Walensa sustabdė spaudos varžymo eigą. Tačiau daugelis norėtų, kad jis greičiau ir mikliau tvarkytų problemas ir mano, kad jo kartais diktatoriški pareiškimai (nepasirūpinti diplo-

176 TRAKTORIAI LIETUVOS ŪKININKAMS

Velionio Juozo Antanaičio atminimui, gyvenusio Memenčių dvare, Panevėžio apskrityje ir skatinusio pažangų ūkininkavimą, jo žmona, dvi dukters gyvenančios Hamiltone, Ontario ir trečioji duktė, gyvenanti Čikagoje, nupirko septynis traktorius su padargais Panevėžio apylinkės ūkininkams ir taip, generalinio konsulo H. Lapo padėtas TRAKTORIUS ŪKININKUI VAJUS jau pasiekė 176 traktorių skaičių.

Traktorius su padargais gavo: Anelė KUZOVINĖ (Vazgonytė), kurios trys broliai partizanai žuvo; Elena KIZYTE, partizanė - politkalinė; Petras GATAVECKAS, partizanas-politkalinis; Antanina SKREBIENĖ, kurios du broliai partizanai žuvo; Justinas POPIERA, kurio penki broliai partizanai žuvo; Vytautas MONTVYDAS, partizanas, kurio tėvas "Žemaitijos" partizanų apygardos štabo viršininkas buvo sušaudytas; Petronėlė VIZBARIENĖ, tremtinė kurios du broliai partizanai žuvo.

Generalinis konsulas Kanadai Haris Lapas nuoširdžiai dėkoja velionio ANTANAČIO žmonai ir trimis dukterimis už labai dosnų parėmimą mūsų ūkininkų - naujakurių, ypatingai tų, kurie didvyriškoje pokario kovose sustabdė Lietuvos kolonizavimą ir nutautinimą.

Pageidaujantiems prisidėti prie TRAKTORIUS ŪKININKUI vajeus, prašome kreiptis į: Consulate General of Lithuania, 235 Yorkland Blvd., Suite 502, Willowdale, Ontario M2J 4Y8. Tel: (416) 494-8313; Fax: (416) 494-4382.

matiniais sugebėjimais, atrodo)pakenks artėjančiam prezidentiniam rinkimui š.m.lapkričio mėnesį.

• Québec'o Kultūros ir komunikacijos ministerė Rita Dionne - Marsolais buvo atleista iš ministerių kabineto, nes ji buvo paskyrusi Radio-Québec direktoriumi PQ lėšų fondo pirmininką Raymond Brasseur. Tačiau jis po 5 dienų nuo paskyrimo - pasitraukė iš pareigų, kai pasigirdo kaltinimai: jis esą sufalsifikavęs kai kuriuos dokumentus dirbdamas TVA programoje.

Laikina Kultūros ir komunikacijos ministerio portfelį perėmė Jacques Parizeau.

Québec'o provincijos liberalų lyderis Daniel Johnson'as pareiškė, kad Québec'o premjeras jau yra bandęs įtakoti politiniai Radio-Québec stoti dėl referendumo.

KANADA GINA SAVO ŽUVŲ PRAMONĘ

Bruselyje įvykusioje š.m. "North Atlantic Fisheries Organization" (NAFO) vykusioje diskusijoje Kanados žuvininkystės min. Brian Tobin buvo patenkintas išsikrovutu nuosprendžiu: Kanadai užtikrinama teisė pasiimti 60% žuvienos, pagautos už jos 200 mylių zonos, kai Europos žvejai, ypač Ispanijos ir Portugalijos reikalavo sau 75%.

Kanada, besirūpindama žuvų ištekliaus menkėjimu, pati sau buvo susimąžinusi kvotą, bet europiečiai žvejai buvo nesukontroliuojami iki dabar.

Montrealio THE GAZETTE vasario 2 dienos laidoje rašo, kad Kanados teisės palaikė dauguma "Žuvininkystės organizacijai (NAFO) priklausančių valstybių, įskaitant Japoniją, Norvegiją, Kubą, Islandiją, Rusiją. Europos Bendrijos pritarimą parėmė Lenkija ir Baltijos valstybės.

Nepriklausoma Lietuva

Už Nepriklausomą Lietuvą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! Loyauté au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. 1952 Nr. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania Publishing Co., 7722 George St. La Salle, P.Q. H8P 1C4.

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$25.-
Rėmėjo - \$30.-

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

VASARIO 16-SIOS PROGA

Signatarų namas Vilniuje, kur 1918 m. vasario 16 d. pasirašyta Lietuvos nepriklausomybės deklaracija.

TOKS BUVO PASKELBTAS LIETUVOS TARYBOS

NUTARIMAS

"Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybes šiuo pareiškimu:

Lietuvoje

B.N.

SAVIVALDYBIŲ RINKIMAI

Vyriausioji rinkimų komisija sudarė 56 miestų ir rajonų apygardas ir kovo mėn. 25 d. vyksiančių savivaldybių rinkimų rinkimines komisijas ir paskyrė komisijų pirmininkus. Atsižvelgiant į apygardose gyvenančių rinkėjų skaičių, į savivaldybių tarybas, bus renkamas skirtingas narių skaičius, pavyzdžiui, Vilniaus taryboje bus 51 narys, Kauno miesto - 41, Panevėžio - 31, Jonavos - 27, Birštono miesto - 21. Kandidatus į rinkimų apygardas turi teisę siūlyti Teisingumo ministras, Teisėsininkų draugija ir politinės organizacijos (jų koalicijos), kurių atstovai pateko į Seimą daugiamandatėse rinkimų apygardose pagal kandidatų sąrašą. LPKTS yra Sąjūdžio koalicijoje, o LKDP partija, LPK sąjunga ir Demokratų partija su daro Jungtinį sąrašą.

NUSIKALTIMŲ STATISTIKA

ELTOS žiniomis, per praėjusius 1994 metus bend-

ras nusikaltimų skaičius Lietuvoje sumažėjo beveik 3%. Anot Vidaus Reikalų min.R.Vaitekūno, nusikaltimų mažėjimo tendencija pirmą kartą pasireiškė dabar, 6-rių paskutinių metų bėgyje.

Didelį rūpestį kelia, tačiau, sunkieji nusikaltimai. Labiausiai padaugėjo nužudymai, išprievartavimai, sunkūs kūno sužalojimai.

Automobilių vagystės yra pravedamos organizuotų nusikaltėlių, ir todėl yra sunku su šios rūšies nusikaltimu kovoti.

Ministeris R.Vaitekūnas pareiškė, kad bus sustiprinti pasienio postai (tai reikėjo daryti nuo pat pradžios, atgavus Nepriklausomybę...), ypač prie rytinės Lietuvos sienos, nes ten vyksta pagrindinė nelegali prekyba.

STENGIASI PROVOKUOTI

Sausio 12 d. "Ostankino" televizija paskelbė, kad Rusijos kontržvalgyba Čekėnijoje sučiupo "Lietuvos šnipą" Vladimirą Sosnovską. Šis asmuo Lietuvos spec tarnybos seniai žinomas. Jis dangstėsi dar šešiomis pavardėmis, yra Rusijos Federacijos pilietis, Lietu-

Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdama pripažintą tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėn. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratiniams pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas steigiamasis seimas, demokratišku būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Lietuvos Taryba pranešdama apie tai..... vyriausybei, prašo pripažinti nepriklausomą Lietuvos valstybę.

/ pasirašė: dr Jonas Basanavičius, S.Banaitis, M.Diržiška, K.Bizauskas, R.Dovydaitis, P.Klimas, D.Malinauskas, Vl.Mironas, P.Narutavičius, Alf.Petrulis, K.Šaulys, dr.J.Šaulys, J.Šernas, A.Smetona, J.Smilgevičius, J.Staugaitis, A.Stulginskis, J.Vailokaitis, J.Vileišis, St.Kairys.

Šio, anuometinio nutarimo dėka, lietuvių tautos pasiryžimu, pasiaukojimu, darbštumu, gabumais ir savo žemės bei istorijos meile buvo praverti vartai, kad, išėjus iš carų priespaudos, kurtų savo valstybę, savą kultūrą. Tai buvo, istoriškai žvelgiant, ne taip seniai, o kiek visokių bandymų reikėjo pakelti lietuvių tautai ir valstybei! Tautai, kuri nemokėjo garsiai ir reikšmingai skustis, neturėjo nė šaunių ginklų, bet kurios širdis buvo užsigrūdinusi kantrybėje ir žinojime, kas teisinga, kas ne; kas gera ir kas bloga; kas garbinga ir kas ne. Ausys nebuvo apkurtusios iš ažuolynų atsklandantiems protėvių šnabždesiams. Nebuvo užgriuvusios, kad negirdėtų ratelių dūžgesyje pasakų ir dainų, gaivinančių širdis; neužkritisios savito, garbingo gyvenimo šauksmui.

Prieš 77 metus buvę baudžiauninkai ir skurdžiai be savo valstybės, sapnavo sapną, kuris pradėjo virsti realybe, kai vasario 16 d., 20 šviesuolių išdrįso išvesti į šviesą svajones ir viltis. Kai niekas neklausė, kiek bus už to sapno įgyvendinimą atseikėta ir kiek dėl to reikės padėti pastangų. Tik norėjo laisvės, norėjo tik galimybės ištiesti nuo caro bizūnų palinkusią nugarą ir pradėti dirbti sau, savo vaikams, savo žemei, savo valstybei.

Ir vien tik per 22 metus buvo sukrutas neįtikėtinas kultūrinis ir materialinis valstybės pagrindas. Suklestėjo ūkis, atsirado tvirta sava valiuta, švietimo įstaigos, atsigavo kalba ir literatūra, atsirado smulkioji pramonė, medicinos įstaigos, suklestėjo sportas ir valstybiniai teatrai, filharmonija.

TODĖL negalime pamiršti tos VASARIO 16-tosios. Jos švyturys tuo labiau ryškėja, kai teko pergyventi 2-jų okupantų terorus ir būti sukaustytiems nužmoginimo grandinėmis, laikiusiomis tautą savo gnaužuose visą 50-metį.

Be VASARIO 16-tosios vargu ar būtų kada iškilusi ir nuostabi Kovo 11-toji. TODĖL negalime jos pamiršti, o turime ir lygiai su tokia pat pagarba ją minėti. Ar dabar, kai yra vis dėl to, daug šviesuomenės, techninės pažangos, mūsų valstybės sūnūs ir dukros - ar yra bent tiek pat pasižventę ir nepraradę savigarbos, kaip tie, kurie LAUKĖ VASARIO 16-tosios? Ar neturėtų, ir negalėtų, taip būti??? Ar nebūtų baisu, jeigu taip sunkiai išlipus iš nelaimių ir dvasinio dumblyno, vėl grįstume į dugną?

Kai kurie reiškinių kelia didelį susirūpinimą, nes abejingumas yra skaudžiausias ir pavojingiausias nuodas tiek Tėvyneje, tiek čia. Nieko nereikia stulbinančios galimybės tapti turtingu - kai bandoma uždaryti CENTRINĘ MEDICINOS BIBLIOTEKĄ VILNIUJE. Kai stengiamasi PANIEKINTI BUVUSIUS TREMTINIUS IR LAISVĖS KOVOTOJUS, kai galų gale, - savas alus yra per prastas, - reikia užsienietiško, kaip ir brangiosios firmos automobilio... Kai paviršutiniškas blizgesys skatinamas visomis priemonėmis, o pamirštama, kas pašluota po kilimu ar - po velėna. Kai mostelėjimai iš Rytų kaimyno velia miglų kamuolius ir siunčia juos kamšalui į dar vis neprabalaivėjusias galvas...

Tegul mus ir toliau žavi ir skatina sava šviesa, kuri nenusikalto jokiame žmoniškumui: VASARIO 16-toji, kaip ir KOVO 11-toji.

voje veikė kaip KGB ir GRU agentas. Šia negudria provokacija buvo siekiama parodyti, kokia "agresyvi" Lietuvos užsienio politika Rusijos atžvilgiu - mat, kišamasis į "Rusijos vidaus reikalus". Ši provokacija buvo demaskuota Vyriausybės rūmuose surengtoje Krašto apsaugos ministerio L. Linkevičiaus ir VSD direktoriaus J. Jurgelio spaudos konferencijoje.

UTENA PRISIMENA

POETĄ ANTANĄ MIŠKINĮ

Vasario 11 d. sueina 90 metų nuo Antano Miškinio gimimo Juknėnuose, Utenos apylinkėje. Poetas, buvęs tremtinys, mirė Vilniuje 1983 m. gruodžio mėn. 16 dieną.

Politinio Kalinių ir Tremtinių Sąjungos Utenos skyrius stengiasi, kad Antano Miškinio vardu būtų pavadinta viena vidurinė mokykla šio miesto centre. Iki dabar Utenos rajono taryba prašymą buvo atmetusi.

LIETUVOS SEIMO NARIAI LENKIOJE

Seimo nariai demokratai V. Petrauskas ir J. Tartilas lankėsi Lenkijoje. "Lenkija puikiai žino, ko nori ir tose vietovėse, kuriose

gyvena ne lenkų tautybės asmenys. Lietuva, deja, nežino ne tik tai lietuvių, gyvenančių Baltarusijoje, Latvijoje, Lenkijoje, Karaliaučiaus krašte, bet netgi nežino, ko siekia čia rytinėje Lietuvos dalyje", - liūdnai konstatavo V. Petrauskas.

J. Tartilas pasakė, kad kelionės "įspūdžiai labai slogūs". Jis sužinojęs, kad ant kaminų rašomi tokie sovietiniai užrašai, kaip "Lietuvius į dujų kameras" "Geras lietuvis - miręs lietuvis", apie išniekintas vėliavas... Jei tokių dalykų pasitaikytų Vilniuje ar Lietuvos pietryčiuose, tai visam pasauliui būtų kalbama, kad pažeidinėjamos lenkų teisės. Dėl to Lietuvos URM jokių protestų nėra pareiškusi... "Mes patys save pastatome ne į lygiavertį oponento lygį, o į žemesnį. Tai labai skaudu". (Lietuvos radijas, gruodžio 15 d.).

• KĖDAINIAI. 1994 m. gruodžio 18 d. Krakių klebono R. Ramašausko ir partizanų ryšininkės Z. Zimaitienės pakviesti, šauliai, krikščionys demokratų atvyko į Krakes paminklų partizaninės kovos

KAIP VYKDOMA

KANADOS PARAMA STAŽUOTOJAMS

Gabija Petrauskienė

Šiais metais atvyksta stažuotis 7 žmonės iš Lietuvos. Kanados Federalinė valdžia per Užsienio reikalų ministeriją Ottawoje, kas metai sudaro galimybės stažuotėms įvairiose srityse Kanadoje, kurių tikslas talkinti tyrimų bei reformų srityse Rytų Europoje. Sėkmingai perėjusiems atranką, kelionę bei išlaikymą Kanadoje apmoka Kanados valdžia. Programa administruojama "Association of Universities and Colleges of Canada" Ottawoje per Doris Bradbury.

Susitikimus su Ontario provincinės valdžios įstaigomis bei kitomis institucijomis tvarko "Ontario Council of Regents, East European Initiatives Office" Toronte. Jam vadovauja Richard Johnston'as, talkinamas Gabijos PETRAUSKIENĖS ir Peter PALLOTTA.

Jau treči metai šia programa sėkmingai pasinaudoja ir Lietuva. Šiais metais iš Lietuvos atvyksta Eugenijus CHLIVICKAS - Lietuvos Finansų ministerijos Kvalifikacijų kėlimo centro vedėjas 2 mėnesiams į Dalhousie universitetą Halifax'e; Audronė JARACKAITĖ - Aukščiausiojo Teismo teisėja atvyksta 2 mėnesiams studijuoti kriminalinių teismų struktūros Ottawoje ir Toronte. Dr. Viktoras JUSTICKIS - Lietuvos Policijos akademijoje dėstytojas, atvyksta žmogaus teisių bei konfliktų sprendimo būdams tirti vienam mėnesiui į Ottawą; Kornelijus PLATELIS - Druskininkų miesto savivaldybės Tarybos narys bei Lietuvos Savivaldybių Asociacijos valdybos sekretorius, atvyksta vienam mėnesiui į Torontą ir Ottawą tirti savivaldybių valdymo struktūros (K. Platelis taip pat yra Lietuvos Rašytojų Sąjungos pirmininkas ir pasirašymų poetas). Dr. Elona ŠČIUPOKIENE - Sveikatos ministerijos reformų skyriaus vedėja atvyksta 2 mėnesiams į Torontą tirti viešosios sveikatos aprūpinimą. Dr. Alfonsas VAIŠNORAS - Seimo narys nuo Kauno, Gamtos Apsaugos komiteto narys Seime, atvyksta vienam mėnesiui į Torontą tirti gamtos apsaugos - atmatų tvarkymą įvairiuose valdžios sluoksniuose. Vladimir YARMOLENKO - Seimo narys nuo Vilniaus, Seimo Užsienio reikalų komiteto narys, atvyksta vienam mėnesiui į Ottawą konfliktų sprendimo bei etninių grupių taikaus įjungimo į visuomenę klausimams tirti.

Šiais metais šios programos dėka Kanadon atvyksta 3 atstovai iš Estijos, 6 iš Latvijos ir 7 iš Lietuvos.

Informacijas teikia AUCC, Doris BRADBURY, tel. (613) 563-1236, Ottawa.

ONTARIO PROVINCIJA tesia prieš tris metus pradėtus darbus, remiant reformų procesus Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje per Office of East European Initiatives, kuris veikia prie Ontario Council of Regents for Colleges of Arts and Technology" Toronte. Vadovauja Richard JOHNSTON'as, kuris lietuviams yra gerai pažįstamas. Sausio mėnesio paskutinę savaitę R. Johnston'as išvyko Estijon, kur Ontario valdžia kartu su Estijos valdžia pasirašė vieno stambaus projekto vykdymo sutartį: "Legislative Support and Translation" Centro steigimui prie Estijos valdžios. Centro tikslas pertvarkyti bei paruošti įstatymus taip, kad jie atitiktų Europos Bendrijos standartams ir reikalavimams, tokiu būdu paspartinant Estijos įstojimą į Europos Bendriją. Centras taip pat telks paramą visoms valdžios ministerijoms, derinant jų įstatyminę veiklos bazę, talkinant ekspertizę darbų bei funkcijų nustatymui valdžios tarnautojams ir t.t.

Kelione Estijon proga R. Johnston'as taip pat aplankys Latviją ir Lietuvą. Latvijoje tarsis dėl galimybių bendradarbiauti valdžios tarnautojų perkvalifikavimo srityje per tam tikslui Latvijos valdžios įsteigtą institutą. Lietuvoje tarsis su Švietimo ministerija, Antanu LEVICKU, aukštesniųjų mokyklų, kolegijų sistemos direktorium dėl dėstytojų perkvalifikavimo darbo. Antanas Levickas lankėsi Ontario provincijoje prieš metus laiko, kur buvo supažindintas su "Ontario Council of Regents" darbu dėstytojų perkvalifikavimo srityje.

50-mečio.

Krakių bažnyčioje šv. Mišias aukoją kun. kleb. R. Ramašauskas. Po pamaldų aplankė upelio pakrantėje - žuvusių partizanų užkasimo vietoje - pastatytą paminklą. Čia padėję gėlių, išvykome į Paliepių pusyną. Apie vykusias kautynes su Vetrovo divizija papasakojo gyvas likęs mūsų dalyvis partizanas Pranas Vasiliauskas. Netoli mūsų vietos P. Vasiliauskas slapta su draugais buvo palaidojęs jaunučių sriubų nukankintą partizaną Stasį Graužinį. Partizanų ryšininkų rūpesčiu kapas po daugelio metų buvo rastas, pastatytas paminklas, sutvarkyta aplinka. Dabar, po daugelio metų, kapas buvo pašventintas. Po šilo pušimis graudžiai skambėjo Kėdainių bažnyčios choro atliekamos giesmės. Tylos minutę palinko vėliavos, sustingo ilga saulių rikiuotė, vietos jaunimo būrys.

Nors ir buvo kviesti, iškilinėse nedalyvavo Kėdainių savanoriai. Norėtume padėkoti darganotu oru savo apsilankymu mus pagerbusiam Krašto apsaugos ministeriui L. Linkevičiui su šeima.

PASVALYJE-PAMINKLAS GABRIELEI PETKEVIČAITEI-BITEI

Pasvalio rajono JONIS-KĖLIO centre pastatytas rašytojai ir pedagogai G. Petkevičiūtei-Bitei pamink-

las, kurį sukūrė skulptorius Antanas Dimžys ir architektas Jonas Lapėnas - abu pasvaliečiai.

Paminklą pašventino vienas iš iniciatorių - kun. Benediktas Urbonas.

NENORI MOTINOS RUSIJOS...

Rusijos pilietis, V.Ivanov'as, nuteistas buvęs "jedinstvininkų" lyderis, pareiškė, kad nenori namo, nors teismo nuosprendis yra jį grąžinti į nuosavą tėvynę.

Prof. Vytautas Landsbergis, sausio mėn. įvykusioje spaudos konferencijoje pareiškė, kad valstybės vadovai nesirūpina Lietuvos saugumu, gaista laiką su buvusiu jedinstvininku lyderiu, aršiu Lietuvos valstybingumo neigėju, Rusijos piliečiu.

Tėvynės Sąjungos pirmininkas tvirtino, kad dėl Rusijos provokacijų Lietuvos atžvilgiu Lietuvos vyriausybė nereikia teisintis, o griežtai jas atmesti ir apkaltinti užsienio tarnybas, kurios fabrikuoja provokacijas.

Tačiau...kaip išjudinti apkvaistus?

• DAINA LOZORAITYTĖ, ambasadoriaus Kazio Lozoraičio duktė, Romos Universitete apgynė istorijos mokslų daktaro disertaciją tema "Ginkluota Rezistencija Lietuvoje 1944-1953 metais".

Disertantės darbas gavo

/nukelta į 3 psl...../

NEPRIKLIAUSOMA LIETUVA

Lietuvoje

B.N.

/.....atkelta iš 2 psl/

aukščiausią akademinį įvertinimą.

Kada ir kokiame LIETUVOS universitete bus ginamos istorikų disertacijos pasipriešinimo bolševikų temomis, ar tremties temomis?

SKULPTŪROS ŽIEMA

Kaip žinome, nemaža lietuvių tremtinių praleido metus. Intos lageryje. Ten, vien tikrai atskirame punkte buvo apie 3.000 "politinių" kalinių... Jie dirbo 12-toje, anglies kasyklų, ligoninės ir 15-os kasyklų statybose. Tikrai N. Chruščiovo atlydžio metais, kaip rašo Juozas Mečinskas "Tremtinys" nr.36, daugeliui politinių kalinių nusišypsojo laimė atsidurti už spygliuotos užtvartos. Prie šio lagerio, neva jau "laisvieji" iš sniego buvo nulipdę ir iš ledo supylę šventinį miestelį. Jame J.Mečinskas ir kiti sutiko 1960 -uosius naujuosius metus,

Atrodo, žiemos skulptūrų tradicija buvo seniai pradėta lietuvių..

PATIKĖJO KOMUNISTU

Kai vienas mokytojavau apylinkėje ir prireikė antro mokytojo, išgirdau, kad apylinkėje gyvena artimųjų neturinti, gimnaziją baigusi, mergaitė, kuri su tėvais 1941 metais buvo ištremta. Abu jos tėvai mirė, o ji pabėgė į Lietuvą. Jai patariau, kaip parašyti pareiškimą švietimo skyriui ir gyvenimo aprašymą. Dirbo ji neblogai. Mūsų apylinkę šėfaves gražuolis apskrities partijos instruktorius tą mokytoją ėmė labai nuosirdžiai kalbinti, su ja bendrauti. Vieną kartą ji man pasakė, kad ji norinti tam instruktoriui pasakoti savo tikrąją biografiją, nes jis esąs labai geros širdies žmogus ir galbūt parūpinsias jai naują švarų pasą, nes dabar jos pase buvo uždėtas antspaudas su įrašu, kuriame mieste tremtyje jai leidžiama gyventi. Tikiu jį, kad nereikia instruktoriui nieko apie tai pasakoti, bet ji nepaklausė.

Po dienos kitos, i mokyklą pas ją atvyko milicininkas ir civiliai apsirengęs enkavedistas. Laimė, kad tuo metu ji buvo išėjusi i kaimą. Neprašyti svečiai mokytojai paliko raštelį, kurią dieną atvykti i miliciją. Tai buvo "simpatingojo" instruktoriaus darbas. Grįžusiai mokytojai patariau iš tos apylinkės išvykti. Iš mokinių tėvų ji gavo arklį, menką turtelį susiri-

VILNIAUS BUDELIS PROFESIONALAS

Edmundas Simonaitis

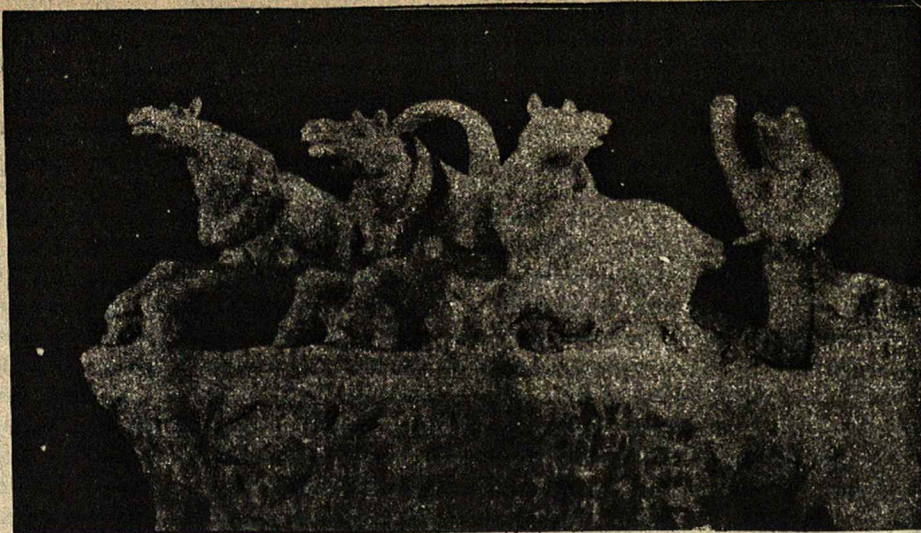
Pasipriešinimo okupantui istorija turėtų būti rašoma bent iš dviejų pozicijų: pačios kovos ir laisvės kovotojų bei pavergtos šalies piliečių likimų aprašymas ir okupanto represinių struktūrų bei kolaboravimo istorija. Kitaip paprasčiausiai neįmanoma suvokti tautos savignyos ypatumų. Represijų mašina Lietuvoje veikė pusę amžiaus nevienoda sparta, taigi ir skirtingu efektyvumu.

Pokario metais okupacinės valdžios karo tribunolai darbo turėjo daug. Genocido konvejerio ideologinis ir organizacinis variklis buvo komunistų partija. O kas sto- vėjo genocido konvejerio gale, kas ir kaip vykdė nuosprendžius?

1944 m. liepos 13 d. sovietų kariuomenei užėmus Vilnių, jau po dviejų dienų iš Kurgano srities (už Uralo) i Vilnių skubiai komandiruojamas Kataisko rajono NKGB skyriaus viršininkas Vasilij Dolgirev. Čia jis paskiriamas NKGB to paties vidaus kalėjimo viršininku.

Kas buvo tasai Dolgirevas, atskubėjęs i "išvaduotą" Vilnių padėti karo nualintai Lietuvai?

Vasilij Dolgirev gimė 1896 m. Korovo sr. Jaransko raj. Lipovų k. vidutinio ūkininko šeimoje. Įveikęs pradinį mokslą, pabuvęs kaime ir Sverdlovsko gamyklose, pateko i pilietinio karo sukuri, tarnavo artilerijos sandėlių kuopos rašininku. Paskui pradėjo sekretoriauti Uralo srities teisme. 1919 m., gavęs visagali partinį bilietą, pradėjo sparčiai kopti kerjeros laiptais. Asmens anketa rodo, kad V. Dolgirev "niekada neabejojo partijos linija". Tikra

Lietuvių kūriniai iš ledo ir sniego Intoje (1959 m.)

šo ryšulėli. Sutemus aš ją išvežiau pas savo pažįtamų gerų žmonių gimines net i kitą apskritį. Daugiau jos nebemačiau. Tai įvyko, atrodo, 1947 m. vasarą.

Po kelių dienų ir aš gavau kvietimą i miliciją. Apklausinėjo saugumietis. Trumpai ir aiškiai pasakiau kad ji buvo nekalbi, užsidariusi, man nieko nepasakoj, kur dingo - nežinau.

Nė ilgai ir aš džiaugiausi Lietuvos saule. 1949 m. kovo mėnesį buvau ištremtas i Sibirą. Kaip nustebau kai po kiek laiko gavau tos mokytojos labai trumpą ant mažos popieriaus skiautelės parašytą laiškutį: "Anicetai, aš vėl esu tame pačiame mieste". Siuntėjos adreso nebuvo. Supratau, kad laiškas rašytas kalėjime, nes už pabėgimą iš tremties visi buvo baudžiami 3 metams kalėjimo.

Štai kaip pakenkė moteriškas plepumas ir pasitikėjimas komunistais.

Anicetas Imbrasas (iš TREMTINYS nr.2, 1995)

(TREMTINYS- Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių Sąjungos leidinys. Adresas: Laisvės Alėja, 39, KAUNAS, 3000. Tel: 20 95 30.

Vyr.red.Vanda Roderytė.

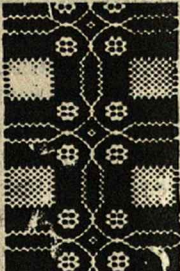
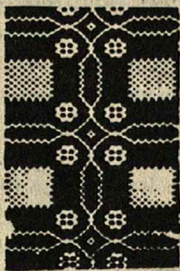
PRAŠO NUOTRAUKOS

Amerikoje prieš keliolika metų yra miręs Tėvynės Apsaugos Rinktinės, kovojusios 1944 m. liepos spalio mėnesiais prieš bolševikus, vadas kapitonas Izidorius Jafutis.

Ten šiuo metu gyvena jo šeima, iš kurios norėčiau gauti nuotrauką. Ji man reikalinga patalpinti i rašomąją apie SEDOS kautynes knygą "Kovos Dvasia".

Prašyčiau padėti man susisiekti su mano buvusio vado kpt. Izidoriaus šeima. Miano adresas: Vladas Kazlauskas, Architektų 102-27, Vilnius,49, LIETUVA-LITHUANIA.

Taip pat įeigu kas iš sediečių kitur šlame kontinen- te turėtų kokią nors nuotrauką, prašomi atsiliepti i dr.Vlado Kazlausko prašymą.

jį pašaukimą pajuto 1930 m. Sverdlovске, pradėjęs dirbti Uralo OGPU (vyriausioje politinėje valdyboje, vėliau NKVD). Anketos įrašai rodo jį buvus "darbuotoju pavidimams", operiu, NKVD skyriaus viršininku.

1937 m. per visą sovietiją ritosi žiauriausių represijų bangos. Tuo metu partija ir vyriausybė itin stokojo Dolgirevo tipo "specialistų". Jis paskiriamas Čeliabinsko srities Zlatousto miesto vidaus kalėjimo viršininko pavaduotoju. Kasdien teismai, kasdien pasmerkimui mirių suimtieji, kasdien vykdomi nuosprendžiai. Darbas labai atsakingas, išlaptintas ir varginantis. Atsipaaiduoti padeda degtinė, ištikimam partijos sūnui kartais pakišdama koją ant čekistinės karjeros laiptelio. Vokietijos ir Sovietų Sąjungos karo pradžią Dolgirevas sutinka dirbdamas Čeliabinsko blaivyklos viršininku. Likimo ironija - alkoholikas, profesionalas budelis tampa pirmuoju srities miesto blaivintoju (ir dar žūtutinio karo įkarštyje). Šiam specialistui frontuose parako pauostyti neteko. Tėvynei jo paslaugų reikėjo tolimajame užnugaryje. Frontui atsirus i Lietuvą, stiprėjant pasipriešinimui, genocido konvejeris sukosi vis greičiau ir greičiau. Gal kompetetingi valstybės organai ištirs ir nustatys kiek Tuskulėnų parko duobių užpildė profesionalus KGB žudikas Vasilij Dolgirev. Gal tada paaiškės, kas įvykdė mirties nuosprendį vyskui V. Borisievičiui, Jonui Noreikai-partizanų generolui Vėtrai ir kitiems, tarp jų ir mano bendražygiams Kimui, Šalmui, Vyšneliui, Lizdeikai. Šis klausimas anaip tol ne noras patenkinti smalsumą. Tai būtinas žingsnis teisingumo link. Nusikaltėliai turi būti įvardyti!

V. Dolgirevui, nors ir mažaraščiui, suteiktas papulkininko laipsnis. Nuobaudos pylėsi pramaišui su apdovanojimais.

Tai baudžiamas areštu 5, 10 ar 15 parų (dažniausiai per degtinę), apdovanojamas medaliu "Už pergalę prieš Vokietiją" ir "Raudonosios vėlavos" ordinu, vėliau medaliu "30 metų sovietų armijai ir laivynui". Nepagailėta jam ir "Raudonosios žvaigždės" ordino ir net aukščiausio Sovietijos apdovanojimo - Lenino ordino. Bėlieka priminti kad šis žudikas iš apkaso ar atakuodamas prieš pozicijas nepaleido nė vieno šūvio. Jis šaudė beginklius, kalinius, Lietuvos patriotas.

Naciai mirties bausmę kalėjimuose vykdavo skrupulingai laikydamiesi nustatytos tvarkos. Pasmerktajam pranešdavo, kad malonės prašymas atmetas ir kad po poros valandų jis bus sušaudytas. Akte būdavo pažymima kaip elgėsi kalinys, skaitant pranešimą. Mirties bausmės vykdavo budelis ir jo padėjėjai, dalyvaujant kalėjimo tarnautojui, gydytojui, kartais teisės saugos organų atstovui. Nustatius asmens tapatumą, bausmės vykdymas trukdavo keletą sekundžių. Visa tai (ir pasmerktjo laikysena egzekucijos metu) būdavo aprašoma akte. Kartais nelaimingajam būdavo leidžiama parašyti artimiesiems atsisveikinimą.

Sovietų sukurta pasmerktųjų žudymo technologija, kaip ir visa sovietinė sistema, pagrįsta melu ir apgaule. Nuteistąjį miriop iškviisdavo neva pas tartytoją ar prokurorą, ko nors patikslinti. Kalinį varydavosi pats budelis prieš save. KGB kalėjimo rūšyje buvo speciali žudymo kamera. Pasmerktasis nusileisdavo laiptais ir liepiamas pasukdavo i betoninę patalpą, galbūt neitardamas, kad žengia paskutinį žingsnį. Budelis išsitraukdavo pistoletą (kitokių ginklų nevartodavo) ir šaudavo aukai i pakaušį. Antrasis šūvis - kontrolinis - i smilkinį jau guliniam kaliniui, kad auka ne liktų gyva, kad "būtų užtikrinta darbo kokybė". Tai liudija Tuskulėnų radiniai.

Žinoma, iš šio vokiečių ir sovietinių budelių darbo pa- lyginimo nereikėtų daryti išvados apie vienos ar kitos "technologijos" pranašumą.

(iš TREMTINYS, nr. 3, 1995 m.)

KETURIOLIKMETĖS KELIAS SIBIRE

Kęstutis Balčiūnas

Ramiai gyvena Rančių šeima Radviliškio raj. Šaukoto apyl. Notiniškių k. Lietuvą antrą kartą okupavus bolševikams, netrukus buvo suimtas vyresnysis brolis ir įkalintas lageryje. 1949 m. Rančių ūkį apsupo sribai ir rusų kareiviai ir įsakė skubiai susiruosti kelionei. Tuo metu Rančių šeima sudarė tėvas, motina ir trys seserys: Birutė (g. 1930 m.) Bronė (g.1935 m.) ir Marytė (g. 1944 m.).

Po beveik mėnesį trukusios kelionės prekiniam vagonė ešalonas su tremtiniais sustojo Irkutsko stotyje. Čia nuvarė i pirtį, iškaitino rūbus. Naktį praleidus stotyje, kitą dieną pasirodė "vergų pirkiai" ir pradėjo rinktis sau žmones. Pirmiausia pasiėmė darbingus jaunus vyrus. Rančių šeima pateko i Irkutsko sr. Tangulsko raj., Lenino kolūkį. Šio kolūkio pirmininkas parodė pirštu i išsirinktus žmones ir pasakė: "Ty pojėdės so mnoj". Ir išsivežė su "polutorka" - sunkvežimiu. Kolūkyje žmonės išsigando: vietiniai rusai patys badavo.

Teko dirbti įvairius žemės ūkio darbus. Prie darbo paskyrė keletą lietuvių ir 1-2 rusus, kad šios prižiūrėtų lietuves, kad nepabėgtų. Bonei Rančytei tada buvo tik keturiolika. Teko pjauti su pjautuvu pernykščius javus, kulti juos. Kolūkis turėjo tik vieną kombainą, todėl rudenį

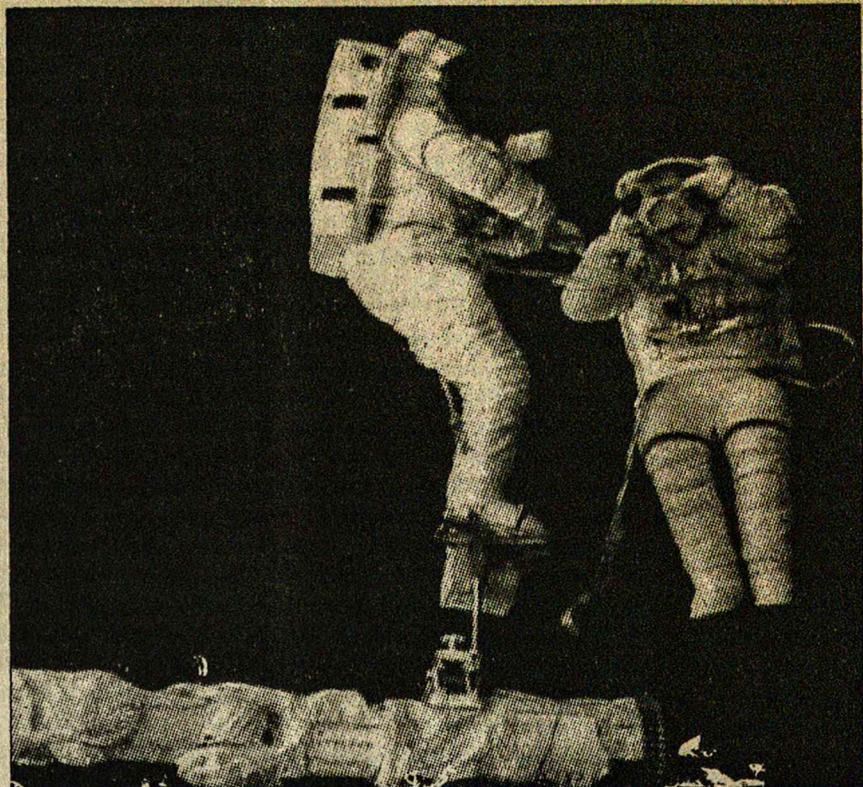
● DISCOVERY erdvėlaivis š.m. vasario 9 d. pasigavo iš orbitos mokslinių tyrimų satelitą, tačiau pasivaikščiojimus erdvėje teko sutrumpinti dėl nepriimtino šalčio, nuo kurio ir pagetinta erdvių apranga jų negalėjo apsaugoti.

Erdvininkai Bernard Harris ir Michael Foale privalejo atlikti 3 uždavinius, skirtus JAV ir Rusijos pirmajai jungtinei misijai, susisiekiant su Rusijos erdvių stotimi MIR.

Erdvių satelito pagavimui DISCOVERY naudoja Kanados suprojektuotą ir pagamintą robotinę ranką.

Abu erdvininkai, dirbdami erdvėje, išbuvo -135° šaltyje arti 3-jų valandų, kol buvo atsaukti.

Neitkėtina civilizacijos techninė pažanga ir tyrinėtojų kosmonautų sugebėjimai bei šalti, labai šalti nervai.

Michael Foale (dešinėje) prisijungia erdvėse prie Bernard Harris,jr, DISCOVERY misijos metu

Antanas Miškinis

NĖRA NIEKUR

Nėra niekur tokio miško, kaip mūsų miškas - Ant pušelių, kaip varpeliai, skamba šiškos.

Ir paukšteliai, kaip iš knygų, pasakyčiau - Kai sutupia palinguoti ant sakyčių -

Tai suulba, tai sugieda, suraliuoja, Net palingauja giraitė, ta žalioji.

Nieks nematė, negirdėjo ir nežino Tokio balto, tokio skambančio beržyno.

Mes atgyjam ir sušvintam atsiminę - Mes ten, būdavo, sulaukiame Sekminių:

Ant takų berte priberta gelsvo smėlio, O to beržo, to berželio zalumėlis!

Linksta linksta šakytėlės pamažėle, Kai užrauda, užkukuoja gegužėlė...

Eina vasaros, praeina, kaip sapnužiai, Pučia vėjai ir girelė vėl sužžia.

O kai pyksta, kai įsiunta vėjai rūstūs - Baltų pasakų prislinga ir pripusto...

nespėdavo nupjauti javų ir juos pjaudavo pavasarį. Prieš žiemą kirsdavo eglių šakas ir jomis užklodavo javus, kad neiššaltų. Kolūkio laukai buvo už 15 kilometrų, reikėjo eiti pėsčiomis.

Rudenį išsiuntė Bronė i Bratsko rajoną kirsti miško. Apgyvendino dideliame barake kartu su kriminaliniais. Darbas sunkus, maisto trūksta. Kai gaudavo nusipirkti duonos, kol nesuvalgydavo visos, vis rūpėdavo. Pasitaikydavo "blatnieji" pavogdavo ne tik daiktus, bet ir duoną. Tekdavo tą dieną kęsti alki. Taip visą dieną. Apavas menkas, drabužiai, bedirbant miške, suplyšę, o šaltis spaudžia iki 50 laipsnių.

Pavasariį vėl grąžino i tą patį kolūkį pas šeimą. Vėl žemės ūkio darbai. Paskyrė prie traktoriaus dirbti prikabinėtoja. Kiek padirbus, tris dienas pamokė ir liepė dirbti traktorininke. Arė, akėjo kolūkio laukus, dirbo kitus darbus, bet labiausiai norėjo mokytis. Rudenį nuėjo i mokyklą. Pasimokė dvi dienas, kol atėjęs kolūkio pirmininkas išvarė iš mokyklos, sakydamas: "ne mokytis, o dirbti atvežė".

Paskyrė dirbti i sandėlį. Teko nešioti maišus su grūdais po 50-80 kg. i antrą aukštą. Dvi moterys užkelia maišą ant pečių ir pirmyn, ir taip visą dieną. Vakare vos kojas pavelka. Galų gale neištvėrė. Naktį Stasys Gudvalis nuvežė ją i Tulūno miestą. Pradėjo dirbti statybose. Iš karto dirbo pagalbine darbininke - maišė skiedinį, nštuvais nešė jį betonuotojui. Tuomet Bronei Rančytei buvo tik penkiolika. Paskui išmoko tinkuotojos amato. Kartu su Brone dirbo seserys Aldona, Milė ir Ona Gudvalytės, Mira Polvilaitytė, Genė Punskaitytė ir kt. darbas sunkus, varginantis, juolab jaunoms mergaitėms. Ir svorių tokių neleidžia moterims nešioti jokie įstatymai. Bet ten įstatymai negaliojo. Ten čekisto žodis - įstatymas. Nuo jo priklausė, ar gyvent, ar žūti Sibiro platybėse.

Bronė susituokė su tremtiniu Bartkevičium. Vos paleido iš tremties, 1958 m., per Kalėdas grįžo i išsvajotąją Lietuvą. Nesvetingi vietiniai komunistai sutiko grįžtančius iš tremties savo tautiečius: sunku buvo prisiregistruoti, gauti darbą. Susidarė užburtas ratas: neprisiregistravusio nepriimdavo i darbą, o nedirbančio - neregistruodavo. Tą užburtą ratą teko įveikti ir Bronei Rančytei-Bartkevičienei.

Apstotojo Radviliškyje. Per dielius vargus gavo tinkuotojos darbą statybos remonto kontoroje, gyveno daržinėje. Kad priregistruotų, turėjo dykai nulupti tinką nuo dviejų aukštų milicijos pastato ir naujai jį ištinkuoti. Kartu dirbo ir Ona Mataitytė. Nė aciū nepasakė! Atseit padarė malonę - priregistravo. Vyras dirbo geležinkelyje, mokėsi Šiaulių vidurinėje vakarinėje mokykloje.

Iš Radviliškio persikėlė i Panevėžį. Vyras mirė 1984 m. Šiuo metu Bronė Rančytė-Bartkevičiėnė gyvena Panevėžyje, ji - I grupės invalidė, vaikščioja su ramentais, bet yra aktyvi LPKTS narė: rengia Tulūno tremtinių susitikimus, palaiko ryšius su tremtiniais. Bronės tėvas ir sesuo mirė Lietuvoje, 90-ties metų mama ir sesuo Marytė gyvena Panevėžyje. Iš gražaus ūkio nieko neliko. Kur buvo trobos, dabar vėsi žolynai, kur buvo sodyba, liko tik užverstas šulinys ir vienisa pusis. Kasmet Bronė atvažiuoja i tėviškę, parkio prie pušies, apkabina ją lyg artimiausią sesę, nubraukia sruvancias asaras. (iš TREMTINYS, nr. 1, 1995 m.)

VEIDU Į ŠIAURĘ - DIENOS VAKARUOSE

ANTROJO PASAULINIO KARO ATSIMINIMŲ
2-oji dalis

JUOZAS ŠIAUČIULIS - ŠILĖNAS

/ t e s i n y s /

4.

Rūsčios Bangos Baltijos

Aukštai iškilęs laivo priekis palengva skrodžia vis didėjančias, baltomis karūnomis pasipuošusias Baltijos bangas. Žemai nusileidę, vėjo genami, slenka tamsūs debesys, grūmodami lietumi. Mūsų žmonėmis perpildytą laivą vis lydi du karo minogaudžiai, vienas jų laivo priekyje, antras seka iš paskos. Debesų properšose žybteli zenitinių pabūklų šūvių sprogimai ir lėktuvų prožektorių šviesos. Vis didėjančio vėjo gūstis ir grūmojantis bangų ošimas nustelbia tolstančio fronto garsus.

Galop mus apgaubia bežvaigždė nakties tamsa. Laivas, bangų kilnojams, lyg ristas žirgas nuolat stojasi priestu, norėdamas peršokti į puolančias bangas. Kyla ir leidžiasi, rodos, nusileis ir nebeiškils. Kūne kyla nemalonūs jausmas...

Mes esame laivo priekyje, bangų purkšlės verčiasi per laivo viršų ir, nepratusius laivę vaikščioti, verčia iš kojų. Glaudžiamės prie borto briaunos, ant galvų užsitempiam brezento kraštą, susiglaudžiam arčiau vienas prie kito, apsidengiam palapinėmis nuo mus siekiančių vandens purkšlių ir pasiduodam likimo valiai. Krečia šaltas drebulys, gomurį erzina sūrus vandens kvapas, norisi atsigeriti.

Prie šono glaudžiu savo kuprinę, kurioje į rūbą įvyniotas yra mano ginklas-efenas ir šoviniai. Saugau, kad nesudrektų. Ką gali žinoti, kartais gali būti labai reikalingas, numesti jį visada sūspėsiu. Galvoju išlaikyti jį kaip suvenyrą karui pasibaigus. Brolis Vytautas, Klemas ir Petras irgi tokius slaptai laiko. Išsaugotus asmens dokumentus ir vedamo dienoraščio santraukas laikau užslėpęs už gertuvės apdaro.

Ant laivo denio dienos metu griežtai uždrausta rūkyti ir neleidžiama naudotis kišeninių lempučių šviesa. Tik ant laivo stiebų ir prie į apačią vedančių įėjimų spinksi mažos, užmaskuotos elektros lemputės. Įsūtęs vėjas blaško brezentą, mes jį laikome įsikibę rankomis, kad nenuplėštų, o sūrus vanduo plauna mūsų veidus. Nuo to laivo supimo darosi nemalonūs jausmas viduriuose, svaigsta galva, norisi vėmti, bet laikausi.

Pirmieji "ožiūs plėšti" pradėjo Albertas ir Edvardas; tamposi, rodos, ir vidurius išvems. Nuo jų neatsilieka Varnagė ir Gefreiteris, - isikibę į borto briauną, raitosi ne juokais. Tik Vanagas laikosi, bet veide nematyti šypsenos. Nebeišlaikau ir aš, nespėju nueiti nuošaliau, ir metu visas "gėrybes" tiesiai po kojomis, o vandens purkšlės neša visa tai žemyn. Norisi vandens, nors gurkšnio vandens, rodos, nuo to ir praeitų visas blogumas. Gertuvė irgi tuščia. Galva vėl svaigsta, kai viduriuose nieko nebelineka, įsitveriu rankomis į atramą ir laikausi, kad vėjas nenuneštų į bangų glėbį.

Gal valandai praėjus ir šiek tiek atsigavus, staiga pasigirsta didelis sprogimas laivo priekyje. Laivas visu savo kūnu sudreba, susipurto, lyg ant akmenų užšokęs vežimas, pasigirsta žmonių klyksmas. Neturintieji gelbėjimosi priemonių, puola prie turinčių, norėdami jas atim-

ti, kiti metasi arčiau gelbėjimosi valčių. Iš apačioje laivo esančių patalpų prasiveržia pagalbos šauksmai. Visi pergyvename mirties pavojų. Mes nejudam iš savo vietos, laikomės visi kartu, jaučiamės laimingi, turėdami gelbėjimosi juostas.

Iš kapitono kajutės pranešama, kad laikytumėmės ramiai, esą jokio pavojaus nėra, priekyje mūsų laivo plaukiantis minogaudis susprogdino priešų išmestą miną.

Iš belaisvių patalpų šauksmai netyla, reikalauja oro, vandens ir duonos. Girdisi moterų balsai ir vaikų riksmas. Jūrininkai ramina ir prašo laikytis tvarkos, esą pavojus jau praėjo ir jo daugiau nebūsią, nes jau esame gerai atsitolinę nuo pavojingos zonos. Per garsiai pasigirsta vokiečių kariškų dainų garsai, bet juos nustelbia bangų ošimas. Žmonės negreitai apsiramina, o belaisvių šauksmai kartojaši visą naktį.

Slenka ilga, varginanti naktis. Audra tik paryčiais truputį apimsta, tamsūs debesys praretėja ir jų properšose sumirksi pasislėpusios žvaigždės.

Pamatome dar iki šiol nematytą reginį: iš belaisvių patalpų, dviejų ginkluotų vokiečių kareivių ir vieno jūrininko priežiūroje išnešamas belaisvio lavonas. Jį neša to paties likimo draugai belaisviai, vieni laikydami už rankų, kiti už kojų. Prinešę prie laivo borto, palingavo ir nuleido į juoduojančio vandens bangas. Minutę pastovėjo, vienas jų pakėlė ranką prie kepurės ir tyliai, be žado, kaip atėję, sugrįžo atgal į savo patalpas.

Po pusvalandžio atneša dar vieną. Be jokių ceremonijų, kaip ir pirmąjį, nuleidžia į jūros dugną. Kas jie, - spėliojame, - anglai, prancūzai ar rusai? Matytas vaizdas sukrečia mus, nejaugi ir mūsų laukia toks pat likimas? Tylime ir be žodžių suprantame vienas kito mintis. Niekas su jais neatsisveikino, šaliutu nesaliutavo, nenuleido gėlių vainiko su degančia žvakute, niekas nepasakė paskutinio žodžio ir nepaminėjo jų vardų.

Kuris žemės krantas juos priglaus, o ar iš viso jų kūnai pasieks žemę... Gal plėšrios jūrų žuvys suplėšys juos savo puotai, gal žuvėdros išles jų akis. Jūrų gelmėse liks jų kapai ir paslaptis jų laukiantiems.

Koks tragiškas likimas žmogaus, koks žiaurus yra karas... Jis baigsis, žydės sodai, sprogs alyvos, bet jie negrįš. Pavasario vėjas nuo Baltijos lankys jų gimtuosius laukus, apsaikydams jų likimą laukiantiems. Bet ar supras, ką vėjas jiems šneka, ar supras... Sapnuos motina jūrą, matys atplaukiančią krauju putotą bangą, bet ar supras, kad ta banga - šaukiasi jos...

Kukuos gegužė vakarop, prie sesers namų lango, bet ar atpažins sesuo joje brolio balsą. Ar mylimoji atpažins, kad tai jisai, kad tai jisai...

Slenka valandos, vis daugiau žvaigždžių seka mūsų kelionę. Kai pradeda dienos, aplinkui vien tiktais platūs vandenys ir laivų lydinys minogaudžiai, laivo motory užesys, drebinantis be paliovos laivą. Merkiausi jau kelin-ta naktis nemiegojusios akys, nuo sūrių purkšlių peršti veido ir rankų oda. Viduriai lyg išdraskyti, pajudėjus svaigsta galva ne tik tai man, bet ir kitiems. Nenuskusti veidai atrodo pajuodę. Krečia šaltas drebulys, norėtusi kur nors rasti užuovėją ir nors valandai užmerkti akis.

Švinta, iš vandens pakyla saulė. Sujuda žmonės. Šiurpi naktis praėjo, bet pamatom tai, ko nesimatė naktį: visas laivo denis išmargintas - vemalais. Bijau, kad vėl nepasidarytų bloga. Klemas ir Japonas kuprinėse susiranda tabako trupinių, pasidaro suktines ir užsivėdo, esą, nuo dūmų praeisias tas skilvio erzimas. Siūlo ir man, nors gerai žino, kad aš ne rūkorius, - atsisakau. Atsimenu, kaip sirgau vaikystėje, draugų prikalbėtas, nuo tėvų pasislėpęs, iš karto keturis papirosus surūkęs... Dvi naktis ir dvi dienas, motinos priežiūroje lovoje išgulėjau. Buvau tada tik tai 11-kos metų "vyras".

Tai buvo pirmas ir paskutinis kartas tokio rūkymo, gera pamoka visam gyvenimui.

Pakilusi saulė žada gražią dieną. Sklaidosi debesys, jūra apimsta, taisosi prislėgta nuotaika. Kankina troškuly, atsikeliu ir einu ieškoti vandens, gal nebeskaudės galvos. Ant siūbuojančio laivo šlitinėju lyg girtas. Įsitveriu turėklo ir siaurais laipteliais nusileidžiu į laivo vidų, - ten randasi didžioji dalis mūsų grupės vyrų. Tai judrusis jaunimas, tarp 16-19 metų. Palikę Anykščių gimnazijos suolus, kaip ir daugelis, išėjo, kad nepatektų į Raudonojo slibino rankas, su viltimi išsaugoti savo jėgas Lietuvos laisvės atgavimui. Jų centrinis - tai Skrebutis. Visur pirmasis, visada optimistas, augsabalsis dainoje, nuo Virintos upės krantų. Šalia jo Adomukas, Mariukas, Vargonininkas, Kaziukas, Džiamsas - visi anykštiečiai. Pauliukas ir trys broliai Storiai, iš Storių kaimo. Jie visi už vieną ir vienas už visus, kaip viena šeima. Smagu būti kartu su jais. Vietoje vandens, Skrebutis man suranda visą gertuvę juodos, stiprios kavos, kurios atsigėręs, pasijuntu geriau.

Jie, kaip ir mes neatsilaikė, visi persirgo jūros liga. Blankioje, palubėje kabančios elektros šviesoje atrodo išblyškę, neišmiegotom akim. Aptarinėja, kas mūsų laukia toliau. Patalpoje dvokianti tvanka, jokių patogumų nėra - jie visi sukritę ant nevalytų grindų, bet čia šiek tiek šilčiau, kaip ant denio. Norisi truputį sušilti.

Šalia musiškių grupes, už atviros užtvaros - civiliai, seniai, moterys ir vaikai, kai kurie, visai mažyliai, verkia, juos ramina susirūpinusios motinos. Už jų, atskiroje patalpoje - vokiečių kareiviai. Tarpe jų nemažai lengvai sužeistų, apraišiotom galvom, rankom. Ginklų nematyti, sužeistuosius slaugo sanitarės. Apačioje, per du aukštus, suvartyti belaisviai. Jų keli šimtai, juos saugo ginkluoti vokiečių kareiviai. Silpna elektros šviesa dengia jų veidus. Ir jie išbalę, neskusti veidai pajuodę, atrodo vaiduokliška. Girdisi anglų, prancūzų ir kitokių kalbų balsai. Susispaudę vienas prie kito ant dvokiančių grindų. Vieni jų sėdi susirietę į kamuolį, kiti guli ant pasieniais išdėstytų, sutrintų čiužinių. Sergantieji šaukiasi pagalbos, dejuoja, prašo vandens ir duonos. Kiti meldžiasi, tretį, sustoję pasieniuose, baimingai seka mirštančiųjų agonijas ir saugančius sargybinius. Oras - kaip gyvulių tvarte.

Norėtusi jiems ištarti paguodos ir vilties žodį, paduoti riekę duonos, lašelių vandens ir pasakyti, kad ir mes nedaug kuo skiriamės nuo jų, įvilti į svietimas uniformas, esame svetimųjų malonėje... Kaip ir mes, jie laukia karo pabaigos ir didžiojo sugrįžimo džiaugsmo į savo gimtąsias vietas, pas savuosius. Jie laukia ir tiki Sąjungininkų pergale ir laisvo, laimingo gyvenimo ateitimi. Skaito dienas ir valandas, kada pasibaigs belaisvio kančios ir pažeminimas. Dabar - vienintelis tikslas išlikti gyviems.

O koks likimas laukia mūsų, klausiu savęs, kai vėl Lietuvos žemę užliejo Rytų raudonasis tvasas, kada virš mano gimtųjų namų užgulė juoda, baisi naktis ir jos kančios, krauju ir gaisrų atošvaistės lydi mus. Ar užgirs pasaulis mano tautos šauksmą, ar išties jai pagalbos ranką, ar atvers po svetimus kraštus karo viesulo išblaškytiems sugrįžimo vartus? Ar ištersime mes - primesto likimo kelyje, ar ištesėsime tartus priesaikas žodžius Tėvynei? Ar kas nors pasitiks mus grįžtančius, ar atrasime takus ir gimtuosius namus?

Atsakymo nerandu. O gal - likimo skirtoji dalia ne vienam iš mūsų, kur nors, svetimose pakelėje, nesulaikus laisvės ryto, užbers žemėmis į šiaurę žvelgiančias, nebegyvas akis. Viešpatie, leisk man pernešti skirtus sunkumus, sulaukti ir atrasti sugrįžimo takus. /b.d./

Lenktynininkas Rain Pilve

PAŠIŽYMĖJO ESTAS LENKTYNININKAS

Rain PILVE, 24 m. amžiaus iškilo sporto pasaulyje Formula Atlantic auto lenktynėse š.m. sausio 13 d., California Willow Springs Parke.

1990 m. jis buvo leimėjęs Estijos čempionatą, po to sekančiais metais varžėsi Sovietų Sąjungoje. 1993 m. sugriuvus sovietinei sistemai, jis jau turėjo galimybių varžytis "OPEC Lotus Euro Series" lenktynėse su geriausiais pasaulio jaunais lenktynininkais, nors ir varžomas menko

Estijos biudžeto. Jo treneris ir reikalų vedėjas Urmas Pold, susitarė su "Lukoil" bendrove, kad dalinai paremtų varžybas. Tokiu būdu Rain Pilve, remiamas savo tėvynainių ir medijos, ruošiasi 1995 m. varžyboms Amerikoje ir tikisi laimėti "Indy" ir "Formula One" takuose. Jis važiuoja Toyota Atlantic lenktynių automobiliais. Šie yra ypatingai mėgiami besivaržančių Long Beach California Kanados "Grand Prix" ile Notre Dame takuose ir viasuose vienos mylios ovaluose Amerikoje. Inf.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

TOBACCO KILLS

three times
more people than
alcohol,
AIDS, illicit drugs,
car accidents,
murder and suicide.

ALL COMBINED.

Health
Canada

Santé
Canada

Canada

Tobacco kills over
40,000 Canadians every year.

NOWHERE TO HIDE.

- Because their lungs are still growing, children are extremely vulnerable to environmental tobacco smoke, which contains 50 known cancer-causing chemicals.
- Even in later years these children will tend to have more difficulty with reading and related skills.
- Children whose parents smoke have a greater risk of disease including asthma, pneumonia and bronchitis.
- Babies exposed to second hand smoke or whose mothers smoked during pregnancy are smaller than average, more prone to complications at delivery and are subject to an increased risk of Sudden Infant Death Syndrome.

EQUALITY OF THE SEXES?

- New smokers are evenly split between boys and girls.
- Tobacco death rates among women are catching up with those of men.
- Lung cancer now kills more women than breast cancer. And the number of female lung cancer deaths is rising.

VIRTUALLY ALL NEW SMOKERS ARE ADOLESCENTS.

- There are about 500,000 young smokers in Canada age 15-19.
- They represent over \$200 million in sales.
- 85% start before age 16.
- Almost 30% start before age 13.
- Of all the 15-year-olds currently smoking, about one-half will die from tobacco products.

Tobacco
is the leading cause of
preventable death.

For facts on tobacco and
information on programs
on how to quit smoking, call

1-800-300-8449

Garbės Prof. Irenos Kemežytės-Lukoševičienės Duoklė

Prof. Irena Lukoševičienė

Užsienio lietuvių tarpe yra nemaža specialistų, kurie turėjo arba turi laimės savo igytas ar patobulintas žinias įvairiose srityse perduoti atsistatantiems mūsų Tėvynei.

Prof. Irena LUKOŠEVIČIENĖ, buvusi montrealietė, prieš keletą metų išsikėlusi su savo vyru dr. Petru LUKOŠEVIČIUM į Toronto priemiestį Etobicoke, yra viena tų laimingųjų, kurios labai reikėjo Lietuvoje. Paskutiniuosius kelis metus nuo 1990 m. rudens iki dabar ji praleido Lietuvoje 17 mėnesių, dirbdama Kauno Medicinos Akademijoje. Čia ji skaitė įvadinį, pažintinio pobūdžio kursą apie socialinės pagalbos - rūpybos profesiją. Ypatingas dėmesys šioje srityje kreipiamas į jos principus ir įvairius būdus padėti žmogui, išgyvenančiam sunkumus, krizes, nelaimes. Šioje profesijoje Irena Lukoševičienė tobulinosi Montrealyje ir dirbo daugelį metų, iki pasitraukė į pensiją.

Kaip užsimezgė galimybė savo žiniomis ir patyrimu prisidėti prie Lietuvos gyvenimo, atsako ji pati:

"Visai atsitiktinai, keliaudami Skandinavijoje, nutarėm (su vyru Petru) dalyvauti Europos Studijų Savaitėje. Čia keliai suvedė su dr. Vilium GRABAUSKU, dabartiniu Kauno Medicinos Akademijos rektorium, kuris ten skaitė pranešimą apie sveikatos stovį Lietuvoje. Beveik visose analizėse ryškiai vingiavo socialinių problemų kreivė. Nuo tada ir prasidėjo mano profesinis darbas ir galimybių ieškojimas socialinių problemų sprendimui."

"Pagrindinis mano dėmesys tada buvo skirtas Medicinos seserų fakultetui. Tai buvo visai naujas mėginimas pradėti ruošti medicinos seseris su aukštuoju išsilavinimu, o mano profesijos principai ir pagalbos būdai atrodė didelis įnašas šioje srityje. Kaip žinote, marksistinėje sistemoje žmogus ir jo išgyvenimai, jo poreikiai nesusilaukė daug dėmesio".

Atsižvelgiant į tai, kaip lėtai vyksta tobulinimasis daugelyje sričių, dabartinėje nepriklausomoje Lietuvoje, idomu sužinoti, kaip buvo priimta ši naujovė ir kokios buvo reakcijos?

Irena Lukoševičienė sako, kad "reakcijos buvo labai įvairios. Pirmiausia, dominavo pati profesija ir jos būdai padėti žmogui. Domėjosi, kaip žmonės kreipiasi ir prašo pagalbos. Daug kam atrodė visa tai utopija, nes "pas mus žmonės nekalba apie savo asmeniškus sunkumus - tai nepriimtina". Kiti ėjo į paskaitas... su gėlėmis ir lygino lyg eitį į rekolekcijas. Daug kas buvo suintriguoti konkrečiais pavyzdžiais, galėjosi, kad iki dabar panašių dalykų negirdėjo ir labai konkrečiai domėjosi, kaip tai pritaikyti savo profesiniame darbe. Tą rudenį skaičiau tris ciklus paskaitų: atskirai Med. seserų fakultete, Medicinos fakultete ir dėstytojams, ir rajono gydytojams. Auditorijos - 100-150 žmonių - buvo visą laiką pilnos. Idomu, kad po poros ar trijų paskaitų prasidėjo natūralus darbas, pasidalinimas, diskusijos. O vėliau pradėjau sistemingai sustatyti kiekvieno semestro programą teoretiniams kursams, praktikai, seminarams, kas ir privedė prie šių apčiuopiamų rezultatų".

Paskaitos sukėlė didelį susidomėjimą. Kvietė daryti pranešimus Socialinės Apsaugos Ministerija ir jos žinioje esančios institucijos: Kauno Miesto Taryba, rajonų ligoninės, "Caritas", Pedagoginis institutas, Medicinos seserų mokyklos ir t.t.

Šie visi kontaktai, sakė Irena, davė progos pažinti Lietuvos socialinę realybę, žmonių poreikius ir mastyseną.

Nors daugiausia laiko ir pastangų Irena padėjo Kauno Medicinos Akademijos programai, bet turėjo progos pritaikyti programas sunkiai pasiekiamoms šeimoms. Tai lietė ypač kaime alkoholikų šeimas. Ir rezultatai yra nuostabūs, sako ji. Taip pat paveikė, kad neprisigirdinčių vaikų integracijos mokyklėlė - su koordinuota labdara ir profesine pagalba, išaugo per pusantrų metų į tos srities pagalbos centrą visai Lietuvai.

Kauno Medicinos Akademijoje darbas buvo suorganizuotas profesionaliai. "Tai reiškia, - sakė Irena, kad kiekvienai sesijai sudarydavo planą su aiškiais tikslais ir konkrečiu planu, kaip tai vykdysim. Tik atvykus, jau manęs laukdavo dėstytojai, katedrų vedėjai ir kiti. Posėdyje konk-

retizuodavom planą ir eiga dalykų, jau aptartų korespondenciniu būdu. Pagal reikalą, reguliariai susitikdavom aptarimui, kaip viskas vyksta, kokie atgarsiai, kokie nauji klausimai ar poreikiai, rezultatai įvertinimai. Taip teoretiškai ir praktiškai reikalai vystėsi papildant ir išvystant kiekvieną sesiją konkrečiais atsakymais į išylančius poreikius, sudarant akademinę programą socialinės pagalbos principų pritaikymui slaugos ir gydymo darbe.

Du semestrus (1992-93 mokslo metų) dirbau Vytauto Didžiojo Universitete Socialinės Rūpybos Studijų centre, dėstydama socialinės pagalbos metodiką ir praktiką ir šeimos gyvenimo ciklus.

Ypatingo dėmesio susilaukė mirties klausimas. Atrodo kad aš pirmoji pradėjau Lietuvoje apie tai viesai kalbėti. O man atrodė natūralu su medicinos darbuotojais nagrinėti mirties klausimą, nes tai yra labai svarbi ir didelė žmogaus egzistencijos dalis. Tuo klausimu buvo suruošti keli simpoziumai ne tik K.M.A, bet ir kituose miestuose. Pagal institucijų ir personalo sąlygas, jau daug kur mirtis yra mažiau "tabu", apie kurią galima kalbėti ir pasidalinti išgyvenimais. Šiuo klausimu yra paruošta knygelė "Ant Mirties Slenksčio", kuri turėtų kiekvienu momentu pasirodyti spaudoje, kai tik susidarys pakankamai lėšų išleidimui.

Kokie dar konkretūs darbo rezultatai? Irena atsako: "Kauno Medicinos Seserų fakultete, tampriai dirbant su fakulteto dekanu doc. A. ŠEŠKEVIČIUM, yra sudaryta Socialinės Pagalbos principų, proceso, metodikos programa, apimanti teoriją ir praktiką, kaip dirbti su ligoniais ir jų šeimomis. Jie išgyvena įvairias, su liga susijusias, reakcijas, kas dažnai išauga į sunkiai pakeliamas problemas, jei gydymasis personalas nesuteikia reikalingos pagalbos ar neatsako į ligos išsuktus naujus poreikius. Čia didelis ir svarbus atsiekimas, nes Medicinos seserys praleidžia su ligoniu 24 valandas. Todėl jų vaidmuo ligos eigoje yra svarbus ir nuolatinis. Lietuvoje dar negreitai bus pakankamai socialinių poreikių darbuotojų, kad ši profesija galėtų reikštis visose srityse, taip kaip pas mus Kanadoje. Todėl medicinos seserų ir gydytojų paruošimas duodant jiems socialinės pagalbos principus, padarys gydymo procesą humaniškesnį ir daugiau globalinį. Tuo pačiu bus prieita ir prie žmogaus gydymo, o ne tik jo ligos. Tai padės ligoniui lengviau susigyventi su išylančiomis komplikuotomis problemomis.

Džiaugiuosi, kad 1994 m. rudens K.M.A. pirmame Senato posėdyje, kuriame suteikė man garbės profesorės titulą, buvo taip pat priimtas nutarimas įsteigti Slaugos ir Socialinės Rūpybos katedrą, ir taip pat dėstyti šiuos kursus 5-to ir 6-to kurso medicinos studentams.

Taip pat džiaugiuosi, kad praeitą rudenį mano kursas jau perėmė dėstyti vieną iš mano studentų Vytauto Didžiojo U-te, kuri šį rudenį turėtų apsiginti magistratūrą. Iš laiškų atrodo, kad gerai sekasi - o tai pats didžiausias atpildas už tuos vėjuotus, lietingus ir šaltus rudenis, kuriuos teko ten praleisti."

Idomu buvo sužinoti, kaip galima paaiškinti, kad jos patirtis dirbant Lietuvoje buvo labai pozityviai įvertinta?

Irena atsako: "Nemėginsiu aiškinti ar analizuoti nusivylusių situacijų. Mano atveju yra daug profesinės taktikos ir asmeniško apsisprendimo. Pirmiausia, aš nevažiauvau Lietuvon nei praturtėti, nei profesiniai išgarsėti, nes išėjau pensijon profesiniai pasiekusi reikiamą statusą. Taip pat niekad neturėjau tendencijos nei lyginti, nei teisti tiek gyvenimą, buitį, žmones. Tur būt, pats Dievas ar mano Angelas Sargas ten lydejo mano žingsnius; nuo pirmo momento Lietuvoje jaučiausi namie, ir tikėjau ir pasitikejau žmonėmis, su kuriais dirbau ir bendravau, o ypač gerbiau ir mylėjau tuos, kurių dėka mes turim Kovo 11-tąją. Mėginiau, kad mano dėstymas būtų pasidalinimas žinių ir patirties; profesiniai pavyzdžiai buvo duodami ne tam, kad taip privaloma daryti, bet tam, kad geriau suprastų mintis ar teorijas, kurias mėginau patiekti. Nuolat kartojau, kad Socialinė Rūpyba Lietuvoje bus tokia kokią tie nauji profesionalai sukurs. Svarbu, kad ji turėtų savo profesinį veidą, kuris atsako į žmonių realius poreikius. Manau, labai padėjo dinamiškumas ir vaizdinių priemonių naudojimas. Savo 38 metų profesiniame darbe dirbau šeimų srityje, universitete, apleistų šeimų kvartale, pediatriinės ligoninės įvairiose klinikose. Šalia to tiesioginio darbo, nuolat tobulinausi seminaruose ar kursuose, kad neatsilikčiau. Todėl dirbant Lietuvoje, kiekvienai teorijai ar principui turėjau pavyzdžių iš savo patirties, profesinių ar meninių filmų panaudojimas darė studentų mokymosi patirti gyvą ir vaizdžią.

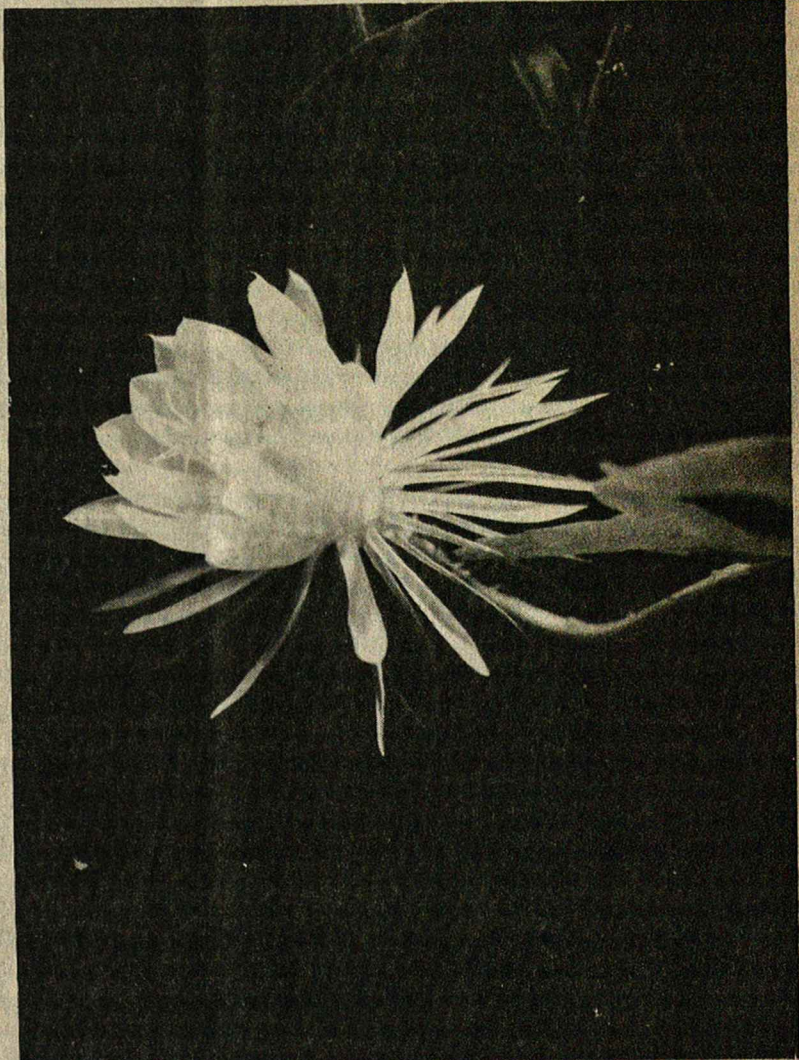
Kaip atrodė Lietuva, lyginant ją 1994 m. pradžioje ir pabaigoje?

Ji atsako: "Čia labai sunkus klausimas ir mano atsakymas gali būti tik dalinis, be pagrįstos analizės. Lyginant materialinių atžvilgių, visko yra, ir geros kokybės. Vienas mūsų pažįstamų vaizdžiai pasakė: "Krautuvės pilnos prekių ir nuobodžiaujančių pardavėjų"... Kontrastiniai: žmonės beveik nieko negali nusipirkti, nes net ir buit-

niams dalykams nepakanka algų, o tuo labiau, pensijų ir stipendijų. Apgailėtinoje padėtyje yra pensininkai, tremtiniai, studentai. O daugiausia baugina - žmonių apatija, nevilts ir abuojumas. Šių visų klausimų atžvilgiu situacija negerėja. Liūdniausia, kad įvalstybės vyrai, užsidėję ant akių ir ausų apsaugas, drožia patetiškas kalbas, šaukia spaudos konferencijas ir svaičioja šabloniškais posakiais "dar nepasiekėm dugno"; "kaip nors išgyvensim" ir pan. O jų pažadais Lietuvoje mažai kas tiki. Žmonės vis daugiau ir daugiau pavargę ir išsisėmę, ir todėl sunku pramatyti ateitį. Viena tik aišku, reikia atrasti būdų, kad neprarastų paskutinės vilties kibirkščių".

Kauno Medicinos Akademija pagerbė ir padėkojo Irenai Lukoševičienei už jos tokią svarbų įnašą, suteikdami jai Garbės Profesorės vardą. KAUNO DIENOJE, 1994 m. rugsėjo 29 d. laidoje doc. Arvydas ŠEŠKEVIČIUS, Medicinos Akademijos Slaugos Fakulteto dekanas pabrėžia: "...Slaugos Fakultete (I.L.) yra dirbusi 17 mėnesių, parašiusi Socialinės rūpybos vadovėlių lietuvių kalba, paruošusi seminarų konspektus. Tai medicininį socialinių disciplinų dėstytoja - pradininkė Lietuvoje. Jos mokinės, mūsų Slaugos fakulteto absolventės, jau tęsia savo mokslus Socialinės Rūpybos magistratūroje Vytauto Didžiojo universitete."

Sveikiname atlikusią tokį naudingą darbą Tėvyneje! b.n.

"Nakties karalienės" žiedas.

MANO PUIKIOJI GĖLĖ

Yra labai stebėtina gėlė: ji žydi retkarčiais, jos ploni, siauri lapai - rantytai kraštais. Sakyčiau, ji nėra nei įdomi, nei graži, yra didelė, kartais net baugi savo didumu.

Jos artimiausios giminės yra karališko palikimo kaktusai, ji pavadinta - Nakties Karalienė.

Pastebėjau, kad mėgsta ankstyvo ryto saulę, bet ne per daug. Aš irgi mėgstu saulę, tą mielą saulės šviesą.

Kaip galima nemylėti grįžtančios pavasario saulės? Ji nėra karšta, jos spinduliai yra skaidrūs ir malonūs, jie padeda ruošti mūsų žemeles pabudimui, kur pieinių šaknelės pradės tarp savęs šnekučiuotis ir tartis, kaip čia vėl mus visus nustebinti savo gausiais geltonais žiedais.

Gamta yra galinga savo neišpasakytais užsimojimais ir burtais. Kaip su tos laimės pamojimu,- ne sniegės, bet baltos plaštakės pradeda skraidinėti ore ir krištolinės ledo ašaros pradeda tekėti lietaus lašeliais.

Aš esu įsitikinusi, kad mes gyvenam stebėdamiesi tais burtais. Reikia tik apsidairyti ir pamatyti tas žavingas gamtos dekoracijas, ir neužtenka to,- dekoracijos visą laiką keičiasi, ir mes, besidairydami, gerai žinome, kaip gera čia mums svečiuotis, šioje žavingoje gamtoje, kuri nėra nei nuobodi, nei vienoda.

Idomu yra stebėti gėlės augimą. Viskas vyksta labai lėtai ir netikėtai, o jos šposai būna įdomūs.

Vieną puikų, saulėtą rytą, atidarius visus langus, leidau sau pasidžiaugti ankstyvos vasaros oru. Su didžiausiu nustebimu pamatau paslaptینگus juodus šešėlius, kurie žaidžia ant sienos, lyg to modernaus meno paveikslai.

Juk tai mano gėlės šešėliai! Rafinuoti ir karališki, su karūna per patį vidurį. Nejaugi ji šposus krečia? Karūna? Negali būti, žiūriui ir netikiau... Mano gėlė krauna žiedą. Net kvapą užėmė... Koks džiaugsmas! Mano gėlė ruošiasi į motinas, ir aš būsiu jos močiutė.

Ir nuo to laiko visas pradėjo vystytis labai greitai tempu. Gėlės pumpuras kiekvieną dieną smarkiai augo ir keitėsi. Atsirado naujai užauginti "ūsai", kurie slėpė kažką tai paslaptingo.

Nakties Karalienė iš viso žydi tik tris ar keturias valandas, ir tik tai vieną naktį... Jos mokslinis, lotyniškas pavadinimas yra "Selenicereus Grandiflorus" (18x12x 30 cm. žiedas). Ir graikų mitologijos pasaulyje "Selene" yra Mėnesienos Dievaitė, bet apie tai kita kartą.

Mano pasiruošimai taip pat vyko: foto aparatas, filmas, šampanas, ieškojimas muzikos...kol pagaliau nutariau - Chopin'o "Les Sylphides", Sibeliaus "Swan of Tuanelsa" ir Debussy "L'Après-midi d'un faune" tiko pasitikti žiedą.

Laukimas pasibaigė vieną vėlyvą vakarą, kai paslaptingas pranašas paskelbė gėlės žydėjimą maloniais, aromatiškais vanilijos kvapais.

Švelniai, lėtai jos balti žiedo lapeliai pradėjo didingai skleistis su mažiausiais judesėliais, kaip regėjimo stebuklas...

Koks neišpasakytas jos grakštumas, jos elegantiška laikysena.

Su muzika, meile ir šampanu pakėliau aš taurę... ..už tave, mano Puikioji Gėlė!...

Sausis, 1995.

Galina Šimaitienė

Illinois gubernatorius Jim Edgar su naujai pareigoms paskirta lietuvaite Francis Slutas.

PAGERBĖ LIETUVE

Čikagoje Illinois gubernatorius Jim Edgar paskyrė lietuvaite Francis Slutas į "Radiologic Technologist Accreditation Advisory Board" tarybą. Jos patyrimas ir sugebėjimai medicinos srityje bus didelis įnašas Illinois Tarybai.

Gubernatoriaus istaigos atsiųstame priraše prie šios nuotraukos pažymima, kad F. Slutas yra Lietuvių Humanitarinės Pagalbos (Merci Lift) organizacijos direktorė ir yra išsiuntusi 115 talpintuvų su medicinos įrengimais ir reikmenimis į Lietuvą. Gubernatorius išgyrė jos pasiaukimo žmonių gerovei.

Lietuvių Namų Žinios

• LN sekmadienio popietėje sausio mėn. 28 d. dalyvavo 190 žmonių. Svečių knygoje pasirašė 1 iš Palangos, 2 iš Detroito, 2 iš Wadsworth, Ohio, JAV.

Pranešimus padarė ir svečius supažindino LN Slaugos Namų pirm. J.V. Simkus.

• LN nariai, kurie 1994 metais yra pakeitę savo adresus, prašome apie tai pranešti LN administracijai (416) 532-3311.

• Slaugos Namams aukėjo a.a. Vytauto Senkaus atminimui - 25,- Hanau Gimnazijos klases draugė Aldona Gailienė.

• Norintieji išsinuomoti ar įsigyti lietuviškų vaizdajuosčių gali paskambinti tel: 762-5419 arba 769-1266.

• Pirmasis naujai išrinktos KLB Toronto A-kės valdybos posėdis vyko sausio mėn. 17 d., Lietuvių Namuose.

Pranešimą perskaitė A. Vaičiūnas, o pareigomis pasiskirstė taip: pirmininkė - Danutė Garbaliuskienė, vicepirmininkas - Kazys Pajaujis, sekretorius - Teodoras Stanulis, išdininkas - Pranas Vilkelis, nariai: Algis Empakeris, Raimundas Pacevičius, Gintautas Tumosa.

Buvo aptarti Vasario 16-šios minėjimo organizaciniai klausimai. Pagrindiniu paskaitininku bus svečias iš Lenkijos - dr. Bronius Makauskas. Jo tema "Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymas ir Lietuvos - Lenkijos Santykių Raida". Paskaitininkas yra Lenkijos lietuvių Bendruomenės Tarybos pirmininkas, dirba Varšuvos Universitete

Centriniai Vytauto Didžiojo Universiteto rūmai Kaune. Dabar VD Universiteto Kaune rektoriumi yra prof. dr. Bronius Vaškešius.

ir yra vienas žymiausių lietuvių veikėjų Lenkijoje.

LIETUVOS KARIO PRISIMINIMŲ KNYGA "KAI SIAUBAS ARTĖJO"

Edvardas Šulaitis

Nedaug išėjusių lietuvių tarpe turime žmonių, išleidusių savo prisiminimus apie jų pergyvenimus dėvint kario uniformą. Todėl su idomumu imame nesenai pasirodžiusią Kęstučio Radvilėno knygą. Ji nestorą - 178 puslapių.

Autoriaus tikroji pavardė - Kazys Žukauskas, dabar gyvenantis Kalifornijoje. Jis savo karinę karjerą pradėjo Lietuvos kariuomenėje, tarnaudamas I-jame gusarų DLEK Jonušo Radvilos ir 2-jame Ulonų LK Birutės pulkuose. Iš čia paleistas, perėjo dirbti į Vidaus Reikalų Ministeriją, iš kurios 1940 metais, Lietuvą užėmus rusams, turėjo pasitraukti.

1944m. jis buvo išsiųstas partizanų apmokymui į Vokietiją. Rusams okupavus Lietuvą, visa ši jo grupė turėjo sudaryti Kaučo gynybinį vienetą. Čia prasidėjo jo antrasis karinės tarnybos etapas, kurio metu teko dėti ne lietuvišką, bet vokišką uniformą, kurią knygos autorius nusi-

vilkio 1945 m. balandžio mėn. Po to jis dar pora metų vilkėjo JAV armijos uniformą, papuoštą seržanto laipsniu.

1947 m. gegužės 10 d. K. Žukauskas baigė savo karinę karjerą ir pradėjo rūpintis emigravimo užjūrin reikalais. Pradžioje jis atvyko į Kanadą, kur nuo 1949 m. leido satyras ir humoro žurnalą PELEDA, o nuo 1963 m. persikėlė gyventi į JAV ir įsikūrė Kalifornijoje. Vokietijoje ir Kanadoje jis buvo uolus lietuviškų knygų, žurnalų bei laikraščių platintojas, turėjęs "Skrajojančio Knygnešio" vardą.

Šioje knygoje autorius aprašo jo tarnybos vokiečių kariuomenėje laikotarpį ir perijodą, kuomet jis pateko amerikiečių kariuomenės žinion, kai Vokietijos kariuomenė kapituliavo.

Jis rašo ir apie pasitraukimą iš tėvynės Lietuvos, o pabaigoje vienas skyrelis skirtas paaiškinimui ir pasiteisinimui, kodėl jis kariavo vokiečių kariuomenėje, nupasakojant epizodą, kai pabėgėlių stovykloje jis amerikiečiams turėjęs dėl šio reikalo atlikti "išpažintį". Dėl svetimos uniformos dėvėjimo autorius taip sako: "Ne uniformoje glūdi tautos interesai. Tautos uždavinys yra ne garbingai žūti, o išlikti gyvai, nors tam ir prireiktų keisti uniformas".

Ši knyga turi nemažą pažintinę vertę ir ji padeda suvokti, kodėl mūsų tautiečiai visokiais būdais stengėsi bėgti kuo toliau nuo komunistų, nežiūrint, kad jiems reikėjo bendrau-

ti ir su kitais, bet tada mažiau grėsmingai atrodžiusiais Vokietijos naciais. Šią knygą išleido "Aušros" leidykla, kurios spaustuvė Punske, Lenkijoje ją atspausdino.

Knyga baigiama jos autoriaus eilėraščių "TE-VYNE".

ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ SLIDINĖJIMO PIRMENYBES

vyks 1995 m. VASARIO mėn. 25 d., šeštadienį, LORETTO SKI RESORT, Loretto, Ont., apie 40 mylių į šiaurę nuo Toronto. Tel: 905-729-2385.

Važiuoti Hwy 50 iki Loretto, nuo ten - sekti ženklus. Vykdo Toronto LSK JUNGIS.

Pradžiai - 10 val. r., registracija nuo 8:30 - 9:30 val. r.

Dalyvavimas atviras ne tik ŠALFASS-gos nariams, bet ir visiems lietuviams slidinėtojams, suvažiuavusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų į V-jų PLSZ-nių KALNŲ SLIDINĖJIMO varžybas, įvykstančias 1995 vasario 23-24 d.d., BLUE MOUNTAIN SKI RESORT, COLLINGWOOD, Ont.

Papildomai registruotis bei gauti informacijas, ypatingai gyvenantiems JAV, galima ir pas ŠALFASS Slidinėjimo K-to vicep. Vytenį Čiurlienį, 19755 Upper Terrace Dr., EUCLID, OH 44117, tel: (216) 481-1425. Fax: (216) 943-4485.

ŠALFASS Slidinėjimo Komitetas ir Centro Valdyba

45 ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS

vyks 1995 m. gegužės 19, 20, 21 d.d. Clevelande, Ohio, JAV. Visuotino suvažiavimo nutarimu, žaidynes vykdys Clevelando LSK ŽAIBAS.

Žaidynių programoje: krepšinio, tinklinio, stalo teniso ir šachmatų pirmenybės.

Krepšinio pirmenybės numatoma prarvesti šiose klasėse: vyrų A, vyrų B, moterų ir jaunių A (1976 m. gimimo ir jaunesnių).

Vyrų krepšinio A klasę sudaro iškilesnės komandos, atrinktos ŠALFASS-gos Krepšinio komiteto. Likusios komandos žaidžia B klasėje, kur gali dalyvauti ir vyrų A klasės komandos turinčių klubų antrosios komandos. Vyrų A klasėje gali dalyvauti ne daugiau kaip 8 komandos. Kitose klasėse komandų skaičius neribojamas.

Tinklinio pirmenybės planuojamos vykdyti vyrų, moterų ir, galbūt, mergaičių A (1976 m. g. ir jaunesnių) ir/ar mergaičių B (1979 m. gimimo ir jaunesnių) klasėse. Komandų skaičius neapribojamas visose klasėse.

Principiniai, jaunių A klasės krepšinio žaidėjams yra leidžiama kartu žaisti ir vyrų klasėje, o mergaičių tinklinio žaidėjos - gali žaisti kartu ir moterų klasėje, jei laiko ir vietos aplinkybės neklaido tai daryti.

Klubams, dalyvaujantiems su daugiau negu viena krepšinio ar tinklinio komanda toje pačioje klasėje, yra neleidžiama kaitalioji žaidėjų iš vienos komandos į kitą per visą žaidynių laiką.

Stalo teniso pirmenybių programa bus nustatyta po dalyvių preliminarinės registracijos, atsižvelgiant į dalyvių skaičių bei pageidavimus. Esant pakankamai dalyvių, bus stengiamasi varžybas prarvesti įvairaus amžiaus klasėse. Dalyvių skaičius neapribotas.

Šachmatų pirmenybės bus vykdomos 4-rių ratų šveicarių sistema. Dalyvių skaičius neapribotas. Bus atžymėti ir jaunieji (17 metų ir jaunesni varžybų diena).

Apytikris tvarkaraštis: penktadienį, gegužės 19 d. numatomos tik vyrų A ir B krepšinio rungtynės, pradedant nuo 5:00 val. p.p. Daugumai komandų penktadienį, prisiėsis sužaisti po 2 rungtynes. Moterų ir jaunių A krepšinio ir visų kitų šakų pirmenybės planuojama prarvesti šeštadienį ir sekmadienį, gegužės 20 ir 21 d.d.

Preliminarinė dalyvių registracija visoms šakoms - iki 1995 m. balandžio 1 d., adresu: Vidas Tatarūnas, 18202 Windward Rd., Cleveland, OH 44119. Tel: 216-486-7916; Fax: 216-486-5881. Pavėlavusieji, praneškite faksu ar telefonu.

Po preliminarinės registracijos bus galutinai nuspręsta kurios sporto šakos bus žaidynėse vykdomos, nustatyta jų klasės, programos bei kitos detalės ir paskelbta galutinės dalyvių registracijos datos.

Dalyvavimas žaidynėse yra visiems Š. Amerikos lietuvių sporto vienetams ir individams, atlikusiems 1995 m. metinę ŠALFASS-gos narių registraciją.

ŠALFASS-gai nepriklausą vienetai bei individai dėl papildomų informacijų prašomi kreiptis į Vidą Tatarūną. Papildomi kontaktai: Arūnas Apanavičius, tel: 216-531-6995 ir Algirdas Bielskus: 216-486-0889.

ŠALFASS-gos CENTRO VALDYBA

K E L E T A S M I Š L I Ų

- - Kas vis daugiau sušlampa, juo daugiau džiovina?
- Rankšluostis!
- - Kas tau gali atsakyti visomis pasaulio kalbomis?
- Aidas!
- - Kas padidėja, apvirtęs aukštyn kojomis?
- Skaicius 6.
- - Kas niekad nenaudoja savo dantų kramtymui?
- Šuolis.

ALTERNATYVINĖ GYDYMO KLINIKA

Bloor West Village

Gydomi ūmūs ir chroniški susirgimai. Pacientai priimami iš anksto susitarus tel: (416)-760-9445. Galima iškviešti į namus.

Darbo valandos: 9:30 r. - 8:00 val. v.

Gydytoja - naturopatė DANUTĖ TURČINSKIENĖ, 256 A Durie St., Toronto, Ont. M6S 3G3

DRESHER

DRAUDA

Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauja V. Drešeris ir Rima (Petkutė) Drešerienė.

Nekilnojamas turtas

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Nekilnojamo turto įkainojimas

- mokesčių - turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8

Tel. 416-233-3334, 416-231-2661

FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p. Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonas (416) 762-4232

Lilija Pacevičienė - telefonas (416) 762-4232

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited, 2 Jane St., Suite 204 (corner of Jane & Bloor St.) Toronto, Ont. M6S 4W3

Tel: (416) 762-4232, Fax: (416) 762-5588

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

5.75%	už 90 dienų term. indėlius
6.50%	už 6 mėnesių term. indėlius
6.75%	už 1 m. term. indėlius
7.50%	už 2 m. term. indėlius
7.75%	už 3 m. term. indėlius
8.00%	už 4 m. term. indėlius
8.25%	už 5 m. term. indėlius
7.50%	už 1 m. GIC mėn. palūk.
7.75%	už 1 m. GIC invest. pažym.
8.50%	už 2 m. GIC invest. pažym.
8.75%	už 3 m. GIC invest. pažym.
9.00%	už 4 m. GIC invest. pažym.
9.25%	už 5 m. GIC invest. pažym.
4.00%	už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
7.75%	už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
8.50%	už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
8.75%	už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
9.00%	už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
9.25%	už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
4.00%	už OHOSP (variable rate)
3.75%	už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
4.25%	kasd. pal. čekių sąsk. virš 10,000
3.50%	už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.).

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

IMA:

už asmenines paskolas nuo	8.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	9.00%
2 metų	9.50%
3 metų	9.50%
4 metų	9.75%
5 metų	10.00%
(fixed rate)	

su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ar 3 metų 7.75% (variable rate)

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

AKTYVAI per 100 milijonų dolerių

Kredito kortelė

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santau-pų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$30,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.

Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire Transfer) (LIETUVĄ ir kitus kraštus).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai -

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 416 532-1149

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	5.75%
180-364 d. term. ind.	6.50%
1 metų term. indėlius	6.75%
2 metų term. indėlius	7.50%
3 metų term. indėlius	7.75%
4 metų term. indėlius	8.00%
5 metų term. indėlius	8.25%
1 metų GIC-mėn. palūk.	7.50%
1 metų GIC-met. palūk.	7.75%
2 metų GIC-met. palūk.	8.50%
3 metų GIC-met. palūk.	8.75%
4 metų GIC-met. palūk.	9.00%
5 metų GIC-met. palūk.	9.25%
RRSP, RRIF ir OHOSP	4.00%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	7.75%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	8.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	8.75%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	9.00%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	9.25%
Taupomąją sąskaitą	3.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	4.25%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 10,000	2.25%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	3.50%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	8.50%
Sutarties paskolas nuo	8.50%
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	9.00%
2 metų	9.50%
3 metų	10.00%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ir 3 metų	7.75%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėru, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valias sąskaitas).

AKTYVAI per 56 milijonus dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Montrealietis - tikriau sakant- lasalietis, Pranas DIKAITIS, ne kartą DOBLO slapyvardė rašė apsakas, taip pat parašė romaną IŠMESTINUKAS. Dalis buvo atspausdinta ir mūsų "NL" puslapiuose. Neseniai Kaune, 1993 m. data pasirodė jo romanas DVYNIAI, atspausdintas "Ajetos" leidykloje, Lietuvoje. Knyga arti 800 psl. Gyvai autorius prisimintame gamtos fone, vystosi karo ir abiejų Lietuvos okupacijų sąvartyje margas gyvenimas. Savo žodyje autorius sako: "Gimiau ir augau Lietuvoje. Čia praleidau ir pirmąją bolševikų okupaciją, Antrojo pasaulinio karo pradžią ir dar vieną - nacių okupaciją. Rytuose karo sėkmei pasikeitus bolševikų naidai ir jiems sparčiai

žygiuojant, aš su šeima pasitraukiau į Vakarų. Pirmiausia atsidūrėme Vokietijoje. Karui pasibaigus išvykome į Angliją, o vėliau galutinai įsikūrėme Kanadoje.

Praslinkus 30-čiai metų, išėjęs į pensiją ir turėdamas daugiau laisvo laiko, pradėjau rašinėti lietuvių spaudai iš pradžių kūriau trumpus apsakaites, o čia "Dvynių" romane, mėginu apibendrintai pavaižduoti okupacijų laikotarpius, taip skaudžiai deformavusius mūsų gyvenimą. Romano veiksmas ir veikėjai yra pramanyti. Medžiagos esu ėmęs iš spaudos ir rėmėsis ten buvusių žmonių pasakojimais".

Norintieji įsigyti šią knygą, gali kreiptis pas autorių: Pr.Dikaitis, 105 Monette Str., LASALLE, Que., apt.3, H8R 2L3.

hamilton

MIRUSIŲ ATMINIMUI, REIKŠDAMI UŽUOJAUTA, ARTIMIESIEMS, AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI:

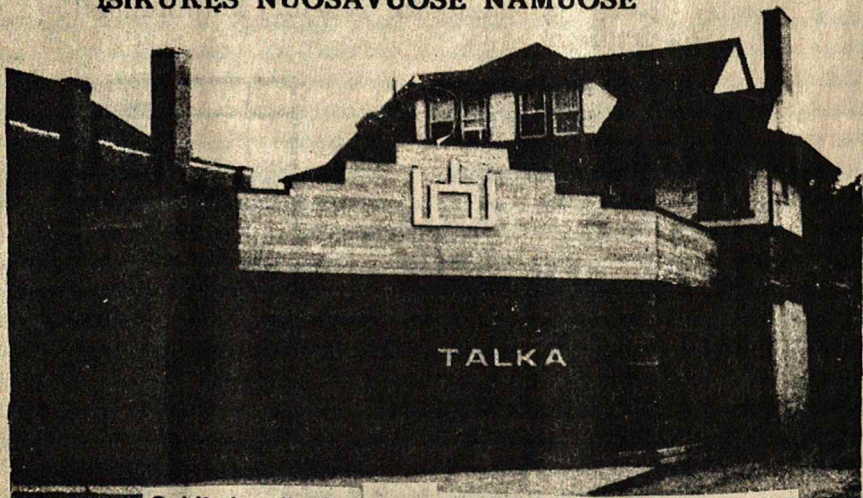
- a.a. Marijos Kvedarienes atminimui: \$50,- K.V.Karalius (Baltimore, MD, JAV); po \$25,- J.E.Bajoraičiai, Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas; po \$20,- P.S.Kanopai, P.G.Breichmanai, P.Z.Sakalai, J.J.Stanaičiai, St.Domeikienė, Gr.J.Kažemėkai, V.E.Sakalai, V.G.Kairiai, A.Bungardienė, J.G.Krištolaičiai, J.R.Pleiniai, Andrija Meškauskaitė; po \$10,- G.Agurkienė, P.M.Šiūliai, V.R.Bartinkai, G.A.Repčiai, S.Saunorienė;
- a.a. Emilio Boguslauskio atminimui: \$25,- Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas; po \$20,- A.Petraitiene, P.Z.Sakalai, P.Žulys, S.Panavienė, L.D.Gutauskai, D.Žemaitienė; po \$10,- P.M.Šiūliai, G.Agurkienė, A.Mačiulaitienė;
- a.a. Genovaitės Vindašienės atminimui: po \$20,- P.Z.Sakalai, P.Armonai, Z.Čečkauskas, P.Žulys, N.H.Otto, P.Vitienė, X.Y., J.R.Pleiniai; po \$10,- P.M.Šiūliai, B.E.Šopai, A.Didžbalienė;
- a.a. Igno Varno atminimui: po \$50,- SLA 72 Kuopa Hamiltone, Mikalojus Pikė; po \$25,- J.Pyragius, P.Z.Sakalai, A.Cibai; po \$20,- V.S.Matukaičiai, S.P.Daliai, P.Žulys, P.G.Breichmanai, P.S.Kanopai, A.Pintuliai, J.G.Krištolaičiai, dr.V.Kvedaras, J.E.Bajoraičiai, J.R.Pleiniai, V.J.Svilai, Z.Čečkauskas; po \$10,- Audra Sakalaitė, P.M.Šiūliai;
- a.a. Marijos Petkevičienės atminimui: Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas - \$20;
- a.a. Valerijus Vindašienės atminimui, įnašą Fonde papildė P.Sakalai, paaukodami \$80;

Fonde savo įnašus papildė, paaukodami: \$350 - J.Andriukaitis; \$200,- Balys Grinius; po \$100,- Danutė ir Motiejus Jonikal, Zita ir Pranas Sakalai.

DEKOJA už aukas

KLF

VIENTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, IŠIKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

"TALKA", LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, HAMILTON, Ontario L8M 1L6

TEL: 544-7125

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki... 4.25%
santapus 2.75%
kasd. pal. taupymo sąsk..... 2.25%

INDĖLIAI:
90 dienų indėlius 7.00%
180 dienų indėlius 7.50%
1 m. term.indėlius 8.00%
2 m. term.indėlius 8.25%
3 m. term.indėlius 8.50%
4 m. term.indėlius 8.75%
5 m. term.indėlius 9.00%
RRSP ir RRF (Variable) 3.25%
1 m.ind. 8.00%
2 m.ind. 8.25%
3 m.ind. 8.50%
4 m.ind. 8.75%
5 m.ind. 9.00%

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

IMAME UŽ:

PASKOLAS
Asmeninės nuo 13.50%
nekiln. turto 1 m. 10.00%

Nemokamas čekių ir sąskaitų

apmokėjimo patarnavimas.

Nemokama narių gyvybės

drauda pagal santauų

dydį iki \$2.000 ir

asmeninių paskolų

drauda iki \$25.000.

Ištrauka iš DVYNIŲ

Sąlygos, artėjant frontui, taip susiklostė, kad broliams nebeteko vienas kito matyti. Bolševikų užfrontėje šūkiu skambėjo nuožmiai ir garsiai, pritvinkę keršto. Vietinius žmones pilamos kitos rūšies paplavos. Šiomis mėlų paplavomis buvo nušviečiama, kokios baisios sąlygos yra pabėgusių iš savo krašto į Vokietiją. Ten tūkstančiai miršta nuo troškulio ir iš bado. Tikslas buvo atgrąžinti žmones, kad nebėgtų nuo bolševikų, o vainikus jiems pintų ir prireikus kantriai atsuktų pakaušį jų mėgstamam taikiniui.

Radijo pranešimai visomis kalbomis skelbė, kad bolševikai ateina išvaduoti. Niekad nebuvo pamištas šūkis: "Mirtis vokiškiems okupantams ir jų pakalikams". Raudonoji lava vėl liejosi į mūsų kraštą.

Daug žmonių patikėjo bolševikų melams ir pasiliko jų laukti, bet daug ir viską palikę traukėsi. Užteko vienus metus jų priespaudoje prabūti.

Baigėsi gegužė. Žmonių ne tik klausia, bet ir veidai krypo į Rytus. Raudonasis išvadotojas, nešdamas mirtį ir masinius trėmusius, artinosi. Nors gyventojų veiduose matėsi siaubas ir neviltis, bet melų mašina paleido gaudą, jog į karą greitai įsikiš Vakarai su savo mis demokratijos teisėmis ir duos anksčiau okupuotoms valstybėms laisvai apsispręsti, be šautuvo ir durtuvo prievartos. Skęstantieji ir skustuvo griebiasi. Būta tokių, kad laukė ir tikėjęs Amerikos pagalba. Taip ji padėjo atiduoti visus gretimai esančius kraštus naujos ir žiauresnės vergovės nešėjams.

Birželio pirmąjį šeštadienį atvažiavo Žibutė su vyru. Abu, galima sakyti, atvažiavo lyg ir atsisveikinti. Kas netikėjo būsimais stebuklais, tas rengėsi pasitraukti. Per pirmąją okupaciją Šimėnas buvo išvežtųjų į Sibirą sarašuose, bet tuo laiku nebuvo namie, tad išsisaugojo. Sibiras jaunųjų laimei ir medaus mėnesiui netiko, todėl atvažiavo pasiguosti ir kartu atsisveikinti. Niekas nė nemanė tuojau lėkti į Vokietiją ar kitą kurį kraštą, bet tik norėjo pasitraukti. Mažai kas tikėjo, kad laisvasis pasaulis ims ir visai nekaltus žmones be jokio galėsčio atiduos žiauriai vergovei.

Taigi vėl bėdos užgriuvo Degučių šeimą. Vėl namai apsitraukė lyg gedulu. Ši kartą Žibutės, Degučio mylimos dukrelės, vykimas į nežinią, taip pat neaiški padėtis dėl Vyto, kuris irgi kalbėjo apie pasitraukimą, paveikė ir šiaip negaliojančią tečio širdį.

Žibutei dar liešvažiavus, Angeliukė rado tėtį, parkritusį prie virvės. Atneštas į trobą neatsigavo. Taip ramiai baigė visus žemiškuosius rūpesčius. Draskėsi plaukus Degutienė, verkė Žibutė ir Vyta, bet likimas slinko savo keliu. Su dideliu liūdesiu veik visą kaimą palydėjo Degutį į parapijos kapines. Nebuvo tik Vinco. Liūdnei ošė aukštos kapinių pušys, pritardamos varpams.

NUSIŠYPSO KIME:

- - Kada įvyko pirmieji sovietiniai rinkimai?
- Kai Dievas pastatė prieš Adomą Ievą ir tarė jam: "Rinkis sau žmoną!"

Vienas vyras, norėdamas išsiskirti, teisme aiškina teisėjui:

- Mano žmona jau vienuolika metų mėtė į mane viską, kas pakliūva jai po ranka.
- Tai, žinoma, negerai. Bet kodėl jūs atėjote tik šiandien, po tiek metų?
- Ji jau išmoko pataikyti, - atsakė vyras.

Naktį tamsiame skersgatvyje susitinka dviese.

- Pone, ar jūs nematėte netoliškos policininko?
- Ne, nemačiau.
- Tada vilkis palta.

- - Jūsų kaimynas tvirtina, kad jūs iš jo pavogėte kiaušį ir septynis paršiukus.
- Stipriai perdėta, ponas teisėjau. Dėl kiaušulės nesiginčysiu, tačiau paršiukai patys atbėgo iš paskos.

Mokytojas klausia mokinių, kokius jis žino Rusijos carus.

- Prieš revoliucija ar po jos? - klausia mokiny.
- Po.
- Vladimiras Šventasis, Josifas Rūstusis, Nikita Stebukladaris, Leonidas Metraštininkas ir Michailas Pertvarkytojas.

Mokytoja:

- Aš jums gerai išaiškinau, kas yra atsakomybė. Kas gali pasakyti atsakomybės pavyzdį?

Jonelis atsako:

- Mano kelnėse ištrūko sagos, liko tik viena. Ji dabar neša visą atsakomybę.

- Penkiasdešimtmetis vyras vedė dvidešimtmetę merginą. Tai sužinojęs jo draugas sako:
- Klausyk, po 10 metų tau bus 60, o jai 30. Dar po dešimties metų tau sukaks 70, o jai - 40. Kam gi tau tokia sena žmona?

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 1,100,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS - LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

Žibutės nuotaika ir savijauta atsisveikinant mamą ir sodybą buvo nepaprastai sujaukta, tik negalėjo to rodyti ir šiaip sielvarto apimtai mamai. Čia tik sukurtas šeimos lizdas, rodos, laimės galo nematyti, čia staiga raudoni audrų debesys su ledų kruša apipylė ir užraukė jų linksmų svajonių ir laimės išpintą lizdą. Pasirengimas trauktis į nežinią virto deginančia vidine kova, kurią sunku apsaityti, dar sunkiau aprašyti.

Žandarai, civilinės valdžios pareigūnai ir rudmarškiniai jokių taisyklių nežiūrėjo. Rankiojo turtą, žmones ir viską, kas jiems patiko. Ypač griebė motorizuotas susisiekimo priemonės. Tą savo raudoną, taip sunkiai įsigytą motociklą Šimėnas pas dėdę giliai ir saugiai klijime paslėpė. Dviračius turėjo gerus, tad, pasiruošę du dviračius, dvi praktiškai prikimštas kuprines ir dvi mylinčias širdis, laukė tinkamo laiko išvažiuoti. Dviračiai irgi buvo paslėpti. Negali žinoti, gali kam ir dviračių prireikti.

Prie klojimo gandrailizdyje gandrai visai nežinojo, kas darosi aplink, globojo savo tik iširusius gandrūkus ir dar garsiau tarškino savo gyvenimo himnus.

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATĄ ATSIUNTĖ:

P.Barteška, J.Žukauskienė, J.Rukšėnienė, S.Sibitienė, K.Mileris, B.Čeponkus, L.Daunienė (2 m.), Miss M.Gaputis, P.Kripas, J.Kundrotas (2 m.), V.Dagilis (2 m.), V.Vasiliasukas, Mrs.J.Tanner (2 m.), R.Jurkus, K.Rašytinis, I.Vaitkutienė, H.Stepaitis, B.Lukošiūnienė, A.Augaitis, K.Šviežikas, J.Mališauskas, Rev. dr.V.Skilandžiūnas, K.Gudžiūnas, Iz.Ambrasienė (2 m.), P.Žilėnas (2 m.), J.Karosas, R.A.Lapinas (2 m.), G.Dainius, A.Zabukas, St.Vaičekauskas, V.Skaisgirys, K.Daunius E.Paulionis-Keras, L.Leparskas, P.Kazlauskas, S.F.Valys, J.V.Šimkus, M.Kastanauskaitė, S.Jaugelis (2 m.), E.Senkuviene, A.Dimitrejevas, J.Paknys, V.Lukoševičienė, S.Pocauskas, M.Kringelis, dr.J.Kazan, B.Saplys, L.Morkūnas, S.Krašauskas, St.Žaldokas, A.Bendžius, W.Mastis, National Library of Lithuania, V.Žemaitaitis, Mrs.E.Sturm, Mrs. A.Poskus-Stravinskis, dr.E.Malkus, A.Rimkienė, V.Priščeponka;

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATĄ IR AUKĄ:

Po \$20,- J.Žemaitaitis, J.Juozaitis, A.Staltonis, J.Vizgirda, J.Šulmistras, J.Gustainis, L.Adamavičius, dr.J.Sungaila, V.Platakis, J.Riauba, P.Gustas; \$15,- Ag.Knystautienė; po \$10,- L.Urbonas, K.Januta, dr.B.Mickevičius; po \$5,- J.Yurkus, K.P.Budrevičius, J.Kriškiokaitis;

"NL" PRENUMERATĄ IR AUKĄ:

\$50,- adv.V.Rudinskas (2 m.); po \$25,- J.Intas O.Voroninkaitienė; \$15,- Pr.Mickus; \$5,- V.Januška;

"NL" AUKOS:

a.a. Alfonso Vazalinsko atminimui - \$25,- dr.B.Mickevičius;
a.a. Aleksandro Jurgučio 5 m.mirties sukaktuvių atminimui - \$50,- Liuda Jurgutienė.
VISIEMS nuoširdžiai dėkojame!

"NL"

O. L a š a s

KAIP PASIRUOŠTI SNIEGO KASIMUI

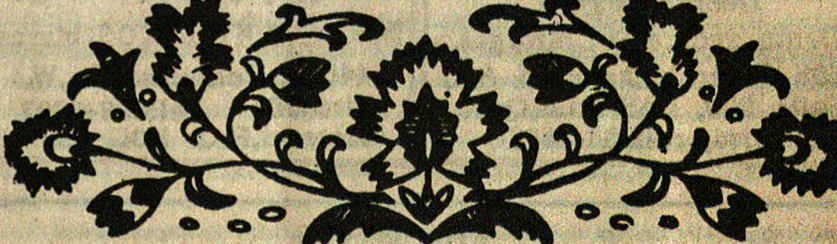
Mūsų dar laukia keletas didelių sniego pūgų, nors iki dabar montrealiečiai tik keletą kartų rimčiau stvėrėsi už astuvų.

Sniego kasimas - tai "sportas", kuriam reikia pasiruošti ir žinoti taisykles, ypač, kad si stipri mankšta atliekama šaltame ore. Reikia prisiminti ir tai, kad daugelis nėra tokie aktyvūs žiemai užėjus, tad bet kokios rūšies sunkesni fiziniai darbai greitai padidina širdies pulsą ir pakelia kraujo spaudimą. Tai gali apsunkinti širdies veikimą ir įtempti raumenis.

Prieš imant kasti sniegą, reikia šiek tiek pailsinti, apšilti. Jei kasdami pajuntate nuovargį, pailsėkite minutėlę. Jeigu ir negalvojate, kad pavargot, patartina visvien kartas nuo karto pailsėti.

Nekaskite sniego tuojau po valgio. Palaukite bent porą valandų, ypač, jeigu jūsų širdis yra kiek apsilpusi. Pavalgius, virškinimo sistemai reikia daugiau kraujo ir jeigu tuojau imatės sniego kasimo sporto, - širdis jaučiasi apsunkinta. Žmonėms, kurių širdies arterijos yra susiaurėjusios, kasimas gali sukelti krūtinės skausmus ir net širdies smūgi, tuo labiau, kad tenka dirbuotis šaltame žiemos ore, dėl ko rankų, kojų kraujo indai susitraukia ir širdžiai reikia sunkiau dirbti. Patartina uždengti burną ir nosį šalik, kad neįkvėptumet per daug šalto oro. Verta prisiminti, kad pilnas drėgno sniego kastuvas gali sverti 9-14 kg. Tokio svorio kilnojimas gali ne tik išprovokuoti širdies priepuolį, bet patempti nugaros, sprando ar rankų raumenis. Jeigu įmanoma - nekilnokite sniego su kastuvu, o stumkite į pašalį. Jeigu būtina kelti sniegą kastuvu - pasemkite pusę talpos.

Tie patarimai ne tik verti pagyvenusiams žmonėms bet ne pro šalį jų laikytis ir jaunesniems. Taigi - op! Bet ne per smarkiai!

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F.Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd, 5784 Verdun Ave
Chateauguy, Que., Verdun, Que.
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

Modernios Kopytylos

MIRUSIEJI:

• Charlotte ŽIŽIŪNIENĖ-VAITKUTĖ, 85 m. amžiaus, mirė sausio mėn. 30 d. ligoninėje.
Liko dvi dukterys su šeimomis, 6 vaikaičiai, 7 provaikaičiai.
Palaidota iš Š. Kazimiero P-jos bažnyčios Notre Dame des Neiges kapinėse.
Užuoja artimiesiems.

PRANEŠIMAS

Susisiekimo nelaimėje Delhi, Ont. žuvo a.a. ALĖ KVEDARAITĖ-DIRSIENĖ.
Paliko giliame liūdesyje tėvus - MILDĄ ir ALGĮ KVEDARUS, vyrą EDVARDĄ DIRSĘ, sūnus ARĄ, GINTĄ, AIDĄ ir RYTĄ, seseris - RŪTĄ, ASTRĄ ir VITĄ bei kitus artimuosius.
Nuliūdę: Rita (Dirzė) ir Saulius Mykoliūnai.

• Lietuvių Medžiotų-Žvejotų Klubo NIDA žiemos ledo žvejybos turnyras vyks š.m. vasario mėn. 25 d., ant Lac St. Louis ežero, Lery vietovėje.
NIDOS Klubas V-ba

• LIETUVOS KARALIAUS MINDAUGO Šaulių Kuopos metinis susirinkimas šaukiamas š.m. vasario mėn. 26 d., 12 val., Aušros Vartų P-jos salėje.

Šauliams dalyvavimas būtinas. Kuopos Valdyba

Dėmesio

Š.m. kovo mėn. 5 d., po 11 val. pamaldų, Seselių Namų salėje vyks susitikimas su rašytoju KORNELIJUM PLATELIU. Jis, Kanados valdžios remiamas, atlieka stažą savivaldybių sistemos srityje Toronte ir Ottawoje.

Porą dienų praleis Montrealyje ir KOVO 5 d., 12 val. bus progos pasiklausti šio žymaus rašytojo ir kultūros veikėjo poezijos, sužinoti apie savivaldybių situaciją Lietuvoje, pasikalbėti kitais klausimais.

VISI Montrelio lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti!

Prašoma tą datą rezervuoti šiam renginiui.

VASARIS -

ŠIRDŽIŲ MĖNUO

Kanadoje VASARIO mėnuo skiriamas Širdžių Sveikatai ir Valentino dienos progai - Širdžių Dienai.

Ypatingai rūpinasi širdies sveikatingumu HEART & STROKE FOUNDATION - ne pelno organizacija, kurios tikslas paremti finansiniai širdies ligų tyrimai.

Thank you for putting your heart into it!

At the heart of the solution!

Galima gauti papigintuos **SILDYMUĮ ALYVOS** 1 litras tik **23.9 centai**.
Skambinti **DANNY**, tel: 599-1727.

**LIETUVOS
NEPRIKLAUSOMYBĖS
77 METŲ SUKAKTIES
MINĖJIMAS MONTREALYJE**

IVYKS 1995 M. VASARIO MĖN. 19 D. SEKMADIENI

Aušros Vartų parapijoje.

11 val. r. - Iškilmingos pamaldos šventovėje
12 val. - Minėjimo Aktas salėje

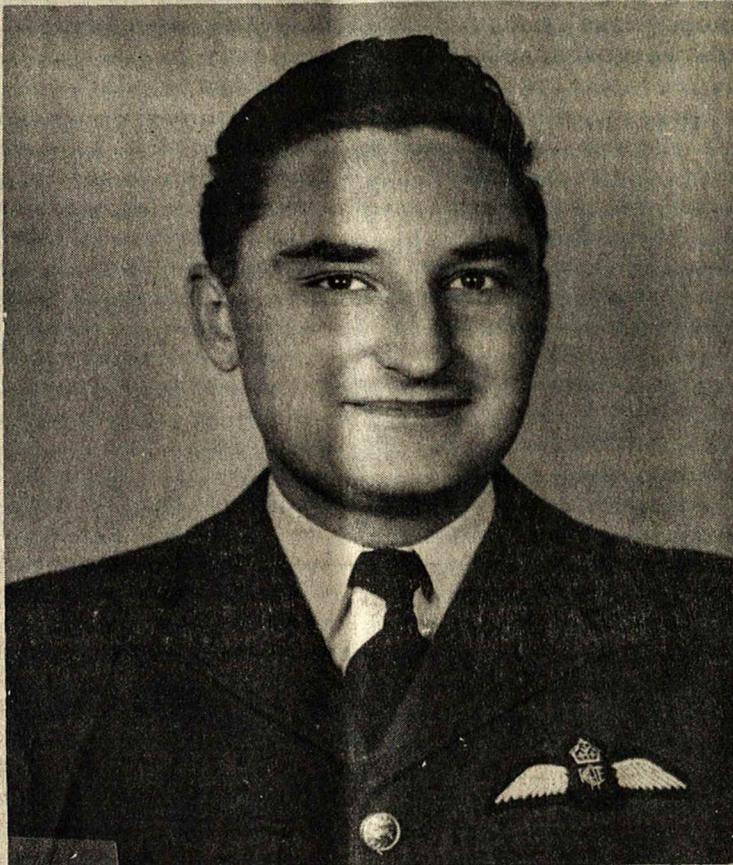
Paskaitininkas - kun. KAZIMIERAS AMBRASAS, S.J.
Meninę programą atliks: AVP-jos CHORAS
dir. muziko ALEKSANDRO STANKEVIČIAUS
ir Moterų Dainos Vienetas "AUŠRA"

Įėjimas Laisva auka; Po minėjimo - Kavutė

ORGANIZACIJOS Kviečiamos dalyvauti su Vėliavomis!

Rengia - KLB Montrelio A-kės Valdyba

JAU KETURIASDEŠIMT METŲ...

Lt. Algimantas Navikėnas

Ateis pavasaris, žydės žilvičiai ir klevai - tavęs nebus;
Per žydrą dangų saulė kops ir mėnuo patekės - tavęs nebus...

Š.m. vasario mėn. 19 d. sueina 40 metų, kai tragiškai žuvo oro nelaimėje Kanados Aviacijos leitenantas **ALGIMANTAS NAVIKĖNAS**.

Už brolio vėlę Šv. Mišios bus aukojamos vasario mėn. 25 d., 5 val. vakare, Aušros Vartų šventovėje. Prašome draugus ir artimuosius prisiminti savo maldose Vėlinių Algimantą.

Sesuo Genovaitė Kudžmienė, brolis Rimvydas Navikėnas.

• A.a. Aleksandro Jurgučio 5-ųjų metų mirties sukaktuvių proga, Jo atminimui laikraščiu "Nepriklausoma Lietuva" aukojo \$50,- Liuda Jurgutienė.
Nuoširdžiai dėkojame "NL"

• Jūratė CILIJAIŠKAITĖ TANNER, atsiųsdama prenumeratą, laiškė rašo: "...Perskaičiau...apie Medicinos Bibliotekos uždarymą Vilniuje. Tokia žinia tiesiog užima kvapą, nesuprantama ir neįtikėtina. Kokio išsilavinimo tie biurokratai gali būti?...Man taip gaila tų

visų dorų, protingų, pasižventusių žmonių, kurie nori dirbti ir žengti intelektualiai pirmyn, bet net ir tai, kas iki šiol buvo prieinama, - bus uždaroama".

Būtų proga dabar, nedelsiant mūsų Montrelio Akademiniam Sambūriui pasiųsti peticiją tuo reikalu Lietuvos Švietimo Ministeriui ar ir prezidentui, bei paskelbti protestą Lietuvos laikraščiuose - "Lietuvos Aids", "Lietuvos Rytė" ir kitur.

LITAS

**MONTREALIŲ LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA**

1475 DE SEVE St. Montreal, Que. H4E 2A8
Tel: 766-5827; 766-5830

FAX: 514-766-1349.

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

AKTYVAS virš \$29,000,000;

REZERVAS virš \$2,000,000

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m. -	7.50%	Taupymo - special.	1.50%
Certifikatus 2 m.	7.75%	Taupymo - su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m.	7.75%	Taupymo - kasdienines	1.50%
Term. indėlius:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	6.50%	RRIF-RRSP - 1 m.term.	7.50%
180 d. - 364 d.	6.00%	RRIF-RRSP - 2 m.term.	7.75%
120 d. - 179 d.	5.75%	RRIF-RRSP - 3 m.term.	7.75%
60 d. - 119 d.	5.75%	RRIF-RRSP - taup.	3.00%
30 d. - 59 d.	5.00%		

IMA UŽ:

Neklin. turto:		asmenines - nuo	10.00%
1 metų	9.75%		
2 metų	10.00%		
3 metų	10.25%		

Informacija apie naujuosius palūkanas "Lito"

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Pentadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

**SIŪLOMI BUTAI SU AR
BE PATARNAVIMŲ**

39-nerius metus dirbantis Informacinis Centras (Information and Referral Centre) išleido 1995 m. dvikalbį leidinį, kuriame yra paskelbtas sąrašas apie 250 butų, skiriamų vyresnio amžiaus asmenims. Butai yra 3-jų rūšių: daugiabučiuose namuose, kambariai su maistiniu ir privatu butais.

Leidinyje - 150 puslapių - yra naudingas pensininkams, pusiau pensininkams ir profesionalams. Est, Blvd. de Maisonneuve šalia adresų yra nurodomi

pareigūnai, aprašomi duodami patarnavimai (medicinos, slaugos ar kitokie) ir apytikrė nuoma. Sąrašai sudaryti alfabetine eile ir pagal rajonus.

Cia minimas Centras yra tvarkomas ne pelno organizacijos ir nėra susijęs su jokiais komercinėmis agentūromis, kurios specializuojasi šioje srityje. Šis leidinys kainuoja \$15. (įskaitant GST mokestį).

Ji galima gauti Centre arba užsisakant paštu: Laurent L'Ecuyer, editor, 881 Est, Blvd. de Maisonneuve H2L 1Y8.

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ

Mes su malonumu teiksime aukščiausios rūšies patarnaviną, todėl prašome ir toliau naudotis mūsų paslaugomis. Laukiame Jūsų telefono, jeigu norite, kad siuntiniai būtų paimti iš Jūsų namų. Siuntiniai primami, kaip ir anksčiau, **TREČIADIENIAIS**, nuo 9 val. r. iki 7 val. v.

Kaina \$5.10 už kg. Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra maksimumo svorio. Minimumas - 2 kg. arba \$10.

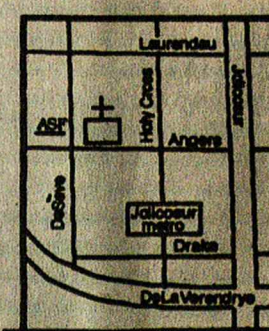
SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIŠ BET KADA - 7 DIENAS.

TEL: 937-9898

1450 rue DE SEVE,

MONTREAL H4E 2A7

Vytas Gruodis, Jr.

Maurice Electricite Ltee

Entrepreneur Electricien
Electrical Contractor

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS
102A Allion
LASALLE, Que, H8P 2C5
TEL: 366-5484

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

NAMAI · AUTOMOBILIAI · PREKYBA · ATSAKOMYBĖ
3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545; Fax: 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ A.L.B., DONNA SVRAKA A.L.B.
PETRAS ADAMONIS C.L.B. Res: 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS

Savininkas - Mike OSKOWICZ
3601 Belair St., Montreal, Que. H2A 2B3
Tel: 721-9496;

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon
Dantų gydytojas-Chirurgas
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LASALLE, Qué.
H8P 1N5; tel: 364-4658

Dr. MICHEL HUYNH
Dantų Gydytojas-Chirurgas
Dantų dr. J. MALIŠKOS biuras
1440 St. Catharine St., W.
Suite 701 Tel: 866-9297
Montreal, P.Q. H3G 1S5

ADVOKATAS

ROMAS IŠGANAITIS

822 Ile de France, St. LAMBERT, Que. J4S 1T7
Tel: 465-1538, Fax: (514) 923-2219

Notarė

RŪTA POCAUSKAS - RUDINSKAS

L.L.L. D.D.N.

1155 rue Metcalfe, Suite 1143,

SUN LIFE BUILDING

Montreal, Québec, H3B 2V6

Tel: 871-1430; Fax: 871-1784

Maurice Kaplan

KALIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- * Saugojimas vasaros laikui (storage)
- * Taisau ir remodeluoju
- * Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre
Suite 500 A
Montreal, P.Q., H3A 2G6

Telefonai:
844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS
5220 ch. QUEEN MARY Rd.

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel: 481-6608